ब्याँसगाउँपालिका

सुन्सेरा, दार्चुला

बार्षिक नीति ,बजेट तथा कार्यक्रम

आ.व. २०७६।०७७

२०७६ साल असाढ २५ गते

खण्ड–१

ब्याँस गाउँपालिकाको पाँचौ गाउँसभाका अधक्ष्य ज्यू ,
उपस्थीत सम्पूर्ण गाउँ सभाका सदस्य ज्यूहरु,
उपस्थीत सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारी मित्रहरु,
उपस्थीतआमा बुवा दाजु भाई दिदी बहिनिहरु
उपस्थित पत्रकार तथा सुरक्षाकर्मी मित्रहरु ।

स्थानीय सरकारको दोस्रो पूर्णकालिन अवधि आ.व२०७६/०७७ नीति तथा कार्यक्रम यस सभामा प्रस्तुत गर्न पाउदा म अत्यन्तै गौरम्भान्वित छु । यस ऐतिहासिक अवसरमा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रका लागि जीवन उत्सर्ग गर्नु हुने ज्ञात अज्ञात सहिदहरु प्रति हार्दिक श्रदान्जली एवं समग्र आर्थिक राजनीतिक सामाजिक परिर्वतनका लागि नेतृत्वदायी भूमीका निर्वाह गर्ने सबै अग्रज ब्यक्तित्वहरु प्रति उच्च सम्मान ब्यक्त गर्न चाहन्छु ।

ब्याँस गाँउपालिका दार्चुला जिल्लाको उत्तरी भागमा अवस्थित एक सुन्दर एवं प्राकृतिक स्रोतले सम्पन्न गाँउपालिका हो । यो गाँउपालिका ८३९ वर्ग कि.मी.क्षेत्रफलमा फैलिएको भारत तथा चीनसंग सीमाना जोडिएको त्रिदेशिय नाकामा अवस्थित सामरिक महत्व बोकेको गाँउपालिका हो । यस गाँउपालिकालाई भौगोलिक अवस्था एवं जनसंख्याको अनुपात अनुसार ६ वटा वडामा विभाजन गरिएको छ । २०६८ सालको जनगणना अनुसार यस गा.पा.को जनसंख्या १०३४७ रहेको थियो भने हाल व्यास गाउ पालिकाले गरेको सर्भेक्षणले यस गा . पाभित्र २१४७घर धुरी रहेका छन् भने यहाँको जनसंख्या १३१३४ रहेको छ । जसमा महिलाको संख्या ६६६७ र परुषको संख्या ६४६७ रहेको छ ।

नेपालको संविधान २०७२ ले संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको मुल संचरना संघ,प्रदेश र स्थानीय तह गरि तिन तहको हुने तथा राज्यशक्तिको प्रयोग तीनै तहले कानुन बमोजिम गर्ने ब्यवस्था अनुरुप यस गाँउपालिकाले वि.सं. २०७४ साल अषाढ १४ गते सम्पन्न स्थानीय तहको निर्वाचन पश्चात संविधान र बिद्यमान ऐन कानून बमोजिम स्थानीय सरकारप्रारम्भ भएको दुईवर्ष पुरा भएको छ । संघको अस्पष्ट नीतिगत ब्यवस्था एवं सांगठनीक संरचना, अप्रयाप्त जनशक्ति तथा सिमित स्रोतसाधन, भौगोलिक बिकटता, प्रशासनिक जटिलता लगायतका समस्यालाई चिर्दै यस अवधिमा यस गाँउपालिकाले सम्पन्न गरेका कार्यक्रमहरुको समीक्षा एवं आगामी आर्थिक वर्षमा लिने नीति तथा कार्यक्रमहरु प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहान्छु ।

आदणिय यस शभाका अध्यक्ष महोदय,उपस्थित गाउ शभा सदस्य ज्यु हरु, अब म चालु आ.ब.को वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेटको समीक्षा गर्न अनुमति चाहन्छु ।

१.१ चालु आर्थिक वर्षको नीति कार्यक्रमको समीक्षा :

आ.व२०७५/०७६मा यस गाँउपालिकाले समग्रआर्थिक,सामाजिक, पुर्वाधार वातावरण विपद् ब्यवस्थापन तथा संस्थागत विकास,सेवा प्रवाह र शुसासनका लागि अवलम्बन गरिएका नीति तथा कार्याक्रमको समीक्षा गर्न चाहान्छु ।

१.१.१. आर्थिक क्षेत्र :

आ.व.२०७५।०७६को अन्त्य सम्ममा गाँउपालिकाको समग्र कृषि, उद्योग तथा वाणिज्य, पर्यटन, सहकारी क्षेत्र तथा वित्तिय क्षेत्रमा १ करोड ९० लाख ४० हजार रकम विनियोजन गरिएको थियो । यसबाट यस गा.पा.का समग्रआर्थिक गतिविधिको प्रभाव तथा उपलब्धीलाई देहाय बमोजिम आकलन गरिएको छ ।

चालु आ.व.का उपलब्धिहरु :

- कृषिजन्यपदार्थ तथा वस्तुको उत्पादन तथा उत्पादत्व अभिबृद्धि भएको छ ।
- कृषिमा बेमौसमी,आधुनिक बिऊ,बिजन तथा प्रविधि विस्तार भई कृषि उत्पादनमा विविधिकरण एवं ब्यवसायीकरणको शुरुवात भएको छ ।
- बृहत कृषि मेला प्रर्दशनी गरिएको छ।
- अध्यक्ष रेडीयो कृषि सप्ताहिक कार्यक्रम निरन्तर रुपमा प्रशारण गरिएको छ।
- आकष्मिक बाली संरक्षण सेवा र एकिकृत घुम्ती सेवा शिविर संञ्चालन गरि कृषक हरुलाई निशुल्क रुपमा विषादी वितरण तथा रोग किराको प्रकोप नियन्त्रण भएको छ।
- ब्याँस गा. पा वडा नं.-१ मा स्याँउ पकेट क्षेत्र विस्तार गरि स्याँउ खेतीलाई प्राथमिकता दिई यहाँ का स्थानियको जिविकोपार्जन मासहयोग पुगेको छ।
- कृषि ब्यवसाय प्रर्वधन कार्यक्रम अन्तर्गत१८जना युवा कृषकहरुलाई उत्पादन मुलक तथा ब्यवसायीकतामा जोड दिएको छ।
- ब्यवसायीक केरा खेती पकेट क्षेत्रअन्तरगत हुती धौलाकोट र सुन्सेराको तल्लो तटिय भेगमामा एक एक वटा पकेट क्षेत्र संञ्चालन गरि कृषक हरुलाई आत्मनिर्भता साथै ब्यवसायीक्तामा बिषेश जोड दिईएको छ।
- हिउँदे तथा वर्ष फलफुलफुलको बगैँचा ब्यवस्थापन गर्न कृषक कृषि फर्म तथा कृषक समुह हरुलाई कृषि सामग्रीहरु वितरण गरि बगैँचा ब्यवस्थापन गर्नेमा सहयोग पुगेको छ।
- विना विषादि बिउ भण्डारण गर्नका लागी ९० प्रतिशत अनुदानमा सुपर ग्रिन ब्याँग गा.पा भित्रका ४५० घरधुरी लाई बितरण गरिएको छ।
- ७५ प्रतिशत अनुदानमा सिड बिन बिउ भकारी गा.पा भित्रका १५० घरधुरी लाई बितरण गरिएको छ।

- आलु बालीमा बाली उत्पादन कृषक पाठशाला संचालन गरि कृषक हरुलाई कृषक कै खेतबारीमा गई उन्नत खेती प्रबिधि बारे ज्ञान सिप दिईएको छ।
- पहिलो पटक परिक्षणका लागी यस गा.पा अन्तरगत रहेका सम्बाभित ठाँउ मा आपँ १०० बोट लिचि ५० बोट र अनार ५० बोट कृषक हरु लाई निःशुल्क वितरण गरिएको छ।
- गाँउपालिकाका ५ वटा क्षेत्रमा साना सिचाँई आयोजना निर्माण गरि कृषि उत्पादन र उत्पादकत्वमा बृद्धि गर्न सहयोग पुगेको छ।
- कृषक समुह सहकारी मार्फत गाँउपालीका भित्रका चार बटा स्थानबाट सुपथ मुल्य का खाद्य पसल संचालनमा ल्याई आम नागरिकको दैनिक उपभोग गर्ने खाद्य बस्तुको उपलब्धतामा जोड दिईएको छ
- गाँउपालीका भित्रका दुई बटा स्थानमा बहु-उद्धेशिय नर्सरी स्थापना गरिएको छ।
- पशु ब्यवसायका लागि आवश्यक सेवा सुविधा तथा सचेनता अभिबृद्धि भई व्यवसायिक भावनाको विकास भएको छ।
- बाख्रा पालन तथा गाई पालन भैसी पालन कुखुरा पालनमा ब्यवसायिकतामा जोड दिएको छ।
- *पशु स्वास्थ्य सुविधामा सहजता भएको छ।*
- *यस गा.पा अन्तर्गतका वडा२-३-४- वडाहरुमा एक/ एक पटक गरि तिन पटक पशु स्वास्थ्य शिविर संञ्चालन गरिएको छ।*
- *दुधमा आत्मनिर्भर बनाउनको लागि समुह गठनमार्फत गोठ सुधार गरि दुग्ध उत्पादनमा बृद्धी भएको छ।*
- *विभिन्न पशु पालन सम्बन्धी समुह लाई उपकरणहरु सामग्री वितरण गरिएको छ।*
- *विभिन्न पशु ब्यवसायमा संलग्न समुह हरुलाई उत्पादन बृद्धी गर्नका लागि डालेघाँस का विरुवा तथा भुई घाँस को विँउ*वितरण गरिएको छ।
- पशुहरुमा नश्ल सुधार गर्नेका लागि बोयर जातका२वटा बोका,२ वटा साडे र१ वटा याक वितरण गरेको छ।
- अण्डामा आत्मनिर्भर बढाउनको लागि कुखुरा फर्म २ वटा सुधार गरिएको छ ।
- मासुमा आत्मनिर्भर बढाउनको लागि मासु ब्यवसायिहरुलाई मासुपसल सुधारका लागि आवश्यक सामग्री वितरण गरिएको छ।
- रेविज रोग नियन्त्रणका लागि रेविज विरुद्धको खोप दिएको छ।
- यस गा.पा ब्यवसायिक पशु पालक कृषक हरुलाई पशुपालन सम्बन्धी आईपर्ने समस्याहरुको जानकारी गराउन गाउँपालिका स्तरिय ब्यवसायिक बाख्रा पालन - गाई भैसी पालन सम्बन्धी तालिम दिईएको छ।
- कृषक समुहहरुमा स्थलगत तालिम दिई कृषकको घर दैलोमा कृषि सम्बन्धी विविध समस्याहरुको समाधान गरिएको छ।
- पशु बाट मानिसमा मानिस बाट पशुमा सर्ने रोगहरु बारे जानकारी गराउनको लागी जुनोसिस रोग सम्बन्धी जनचेतना मुलक गोष्ठी संञ्चालन गरिएको छ ।
- आ.व २०७५/०७६मा यस गाउँपालिका भरिमा ५५५४ पशुको मेडीकल उपचार - ५१९माईनर सर्जिकल - २९३ पशुको गाईनोक्लोजिकल उपचार गरिएको छ।

- प्रधानमन्त्रि रोजगार कार्यक्रमबाट विदेशबाट फर्किएका युवाहरु तथा अन्य वेरोजगार युवाहरु लाई विकास निर्माणमा संलग्नगराई रोजगारीकोअवशर प्रदान गरिएको छ ।
- गा.पा.भित्रका धार्मीक एवं पर्यटकिय क्षेत्रहरुको पहिचान गरि पुर्वाधार निर्माणकार्य लाई अगाडी बढाईएको छ।
- यस गाउँपालिका भित्र रहेका धार्मिक तथा पर्यटकिय क्षेत्रहरुमा बाटो निर्माण गरिएको छ।
- धार्मिक तथा पर्यटक क्षेत्रहरुको डोकोमेण्ट्री निर्माण गरिएको छ।
- यस गा.पा भित्र वडा नं.-३ स्थित रहेको धार्मिक क्षेत्र गोदु तातो पानी तथा रानी कोट्टा धार्मिक क्षेत्रको डी.पी.आर तयार गरिएको छ।
- होमस्टेहरु ब्यवस्थापनभई पर्यटकिय सेवा सुविधा उपलब्धताको आधार तयार भएको छ।
- यस गा.पा भित्र अन्तर्गत रहेका सहकारी संस्थाहरुको क्षमता अभिबृदी गर्न सहकारी सम्बन्धी क्षमता अभिबृदी तालिमहरु संञ्चालन गरिएका छन्।

चुनौतिहरुः

- नागरिकहरुमा ब्यवसायिकताको भावनाको विकास नहुन सक्नु। .
- कृषिजन्य वस्तु तथा सेवामा आत्मनिर्भरता हासिल गरि रोजगारी सिर्जना गर्न नसक्नु।
- युवाहरुमाश्रम प्रती सम्मान गर्ने भावनाको विकास नहुनु।
- कृषकहरुलाई सहजरुपमा समय समयमा दक्ष जनशक्तिको अभाव कारणप्राविधिक सहयोग दिन नसक्नु।
- यस. गा.पा अन्तर्गत रहेका सहकारी संस्था हरुको क्षमता अभिबृदी गरि यहाँका जनताहरुको जिवन स्तरमा आर्थिक सुधार गर्ने अती आवश्यक देखीएको छ।
- भौगोलिक बिकटताको कारणले प्रर्यटकहरुलाई उचित गन्तब्यमा पुरयाउन कठिन।
- पशु ब्यवसायिहरुमा जनचेतनाको अभाव।
- पशु ब्यवसायिहरुले आवश्यक प्राविधिक सहयोग नपाउनु।

१.१.२ सामाजिक विकासक्षेत्र

यस गाँउपालिकाले शिक्षा,स्वास्थ्य,खानेपानी तथा सरसफाइ, संस्कृति प्रवर्द्धन,खेलकुद तथा मनोरञ्जन र लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणविद्यालय भौतिक संरचना निर्माण ,शिक्षक विद्यालयमा कार्यक्रम, स्वास्थ्य तथा पुर्वाधार निर्माण ,घुम्ति स्वास्थ्यशिविर ,जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम खानेपानी योजना तथा मन्दिर निर्माण तथा मर्मत लक्षित वर्ग कार्यक्रमलाई उच्च प्राथमिकतामा राखि चालु आ.व.को अन्त्य सम्ममा **.१ करोड ५५ लाख २५ हजार** रकम विनियोजन गरेको थियो । यसबाट यस गा.पा.का समग्र सामाजिक प्रभावलाई देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

चालु आ.व.का उपलब्धिहरु :

- ❖ यस ब्याँस गाउपालिका अन्तर्गत रहेका तिन वटा माध्यमिक विद्यालयहरुमा ई- लाईब्रेरी पुस्तकालय स्थापना र विज्ञान प्रयोगशालाको स्थापना गरि शैक्षिक गुणस्तर अभिबृद्धी मा सुधार ल्याईएको छ।
- ❖ यस ब्याँस गाउपालिका अन्तर्गत रहेका १० वटा आधारभुत विद्यालयहरुमा कारपेट- पी फोम –टेबुल- फिल्टर वितरण गरि शैक्षिकगुणस्तरमा सुधार ल्याएको छ।
- ❖ यस ब्याँस गाउपालिका अन्तर्गत वडा नं.-३मा रहेको श्री सिद्ध मा.वि सिनामा मा दुई कोठे भवन निमार्ण गरिएको छ साथै यस ब्याँस गाउँपालिका भित्र रहेका सामुदायिक विद्यालयहरुमा महिला मैत्री शौचालय निर्माण गरिएका छन्।
- ❖ यस. गा.पा अन्तर्गत रहेका सामुदायिक विद्यालयहरुको भौतिक संरचना मर्मत तथा कक्षा कोठाहरुको ब्यवस्थापन गरि शैक्षिक गुणस्तरमा सुधार ल्याईएको छ ।
- ❖ यस ब्याँस. गा.पा अन्तर्गत रहेको वडा नं. -४ स्थित श्री सम्पाल मा.वि सुन्सेरामा १८ महिने कृषि जे.टी.ए प्राविधिक शिक्षा संञ्चालन गरि यहाँका विद्यार्थिहरुलाई उक्त शिक्षा हासिल गर्न सहजता भएको छ ।
- ❖ विद्यालयहरुमा शैक्षिक सामग्रीहरु उपलब्ध गराई विद्यार्थिहरुलाई शैक्षिक पठन-पाठनमा आर्कशित गरि शैक्षिक गुणस्तरमा अभिबृद्धी ल्याएको छ ।
- ❖ विद्यालयहरुको भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनामा सुधार भई सरोकारवालाहरुको जबाफदेहिता बढेको छ ।
- ❖ आर्थिक रुपले विपन्न, महिला,बृद्ध तथा अशक्तहरुको स्वास्थ्य सेवामा पहुँच बढेको छ ।
- ❖ धौलाकोट स्वास्थ्य चौकीमा ब्रर्थिङ सेन्टर संञ्चालन भएको छ।
- ❖ ब्याँस गा.पा अन्तर्गत वडा नं. -४ डोकट र वडा नं. -२को दुम्लिङमा सामुदायिक स्वास्थ्य एकाई केन्द्रको स्थापना भएको छ।
- ❖ स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुती गराउने महिलाहरुको संख्यामा उल्लेखित बृद्धी भएको छ।
- ❖ प्रोटोकल अनुसार गर्भजाँच गराउने महिलाहरुको संख्यामा बृद्धी भएको छ।
- ❖ जेष्ठ् नागरिकको स्वास्थ्य प्रर्वद्धनको लागी प्रत्येक वडा तथा गाँउहरुमा आयुर्वेदिक स्वास्थ्य शिविर संञ्चालन गरि सर्म्पुण जेष्ठ् नागरिक हरुलाई सेवा प्रदान गरिएको छ ।
- ❖ यस गा.पा अन्तर्गत रहेका विपन्न तथा आर्थिक रुपले पिछीडिएका दिर्घकालिन मुटु क्यान्सर र मृगौला रोगी हरुलाई आर्थिक अनुदान उपलब्ध गरि उनीहरुको जिवन यापनमा सुधार ल्याईएको छ।
- ❖ स्वच्छखानेपानी सेवा उपलब्धताको विस्तारले आमनागरिकको जिवनशैलीमा सहजता आएको छ।
- ❖ यस गाउपालिका अन्तर्गत रहेका वडा हरुमा खानेपानी निर्माण तथा मर्मत गरि खानेपानीमा पहुचता अभिबृद्धी गरिएको छ।
- ❖ यस गा.पा अन्तर्गत रहेका प्रत्येक वडा हरुमा सरसफाई सम्बन्धी जनचेतना अभिबृद्धि गरि सरसफाईको पहुचमा अभिबृद्धि गरिईएको छ।
- ❖ जिल्लाकै एकमात्र आदिवासी जनजातीमा सुचिकृत ब्याँसीजाती तथा अन्य जातजातीहरुमासंस्कृतिक जागरुकता बढेको छ ।

- ❖ यस ब्याँस गाउपालिका अन्तर्गत रहेका विभिन्न जात जाती हरुको धार्मिक सांस्कृतिक पहिचान प्रर्वधन गर्ने उदेश्यले विभिन्न महोत्सव हरु संञ्चालन गरि संस्कृतिको संक्षरण भएको छ।
- ❖ यस ब्याँस गाउँपालिका मा द्रोस्रो गाउपालिका अध्यक्ष खुल्ला पुरुष भलिवल प्रतियोगिता संञ्चालन गरिएको छ। साथै प्रत्येक वडाहरुमा खेलकुद प्रति आर्कषित गर्नका लागी विभिन्न खेलकुद प्रतियोगीताहरु संञ्चालन गरिएका छन्।
- ❖ यस ब्याँस गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका विभिन्न धार्मिक क्षेत्रहरुका मन्दिर निमार्ण तथा मर्मत गरि धार्मिक पर्यटकहरु लाई आर्कषित गराईएको छ।
- ❖ यस ब्याँस गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका लक्षित वर्गहरुलाई जनचेतना अभिबृद्धी गरि जिवन स्तरमा सुधार ल्याएको छ।
- ❖ गा.पा भित्र रहेका विभिन्न पानीका स्रोत तथा मुहानहरु संरक्षण गरिएका छन।
- ❖ महिला लक्षित कार्यक्रम मार्फत महिला हरुको क्षमतामा अभिबृद्धि भई महिलाहरुमा सामाजिक सचेतना अभिबृद्धि भएको छ।

चुनौतीहरु :

- ➢ सामुदायिक बिद्यालयहरुमा भौतिक पुर्वाधार तथा दक्ष जनशक्तिको अभाव
- ➢ सामुदायिक विद्यालय सुधारका लागी अभिभावकहरुको संलग्नता र जवाफदेहीता बढाउन नसक्नु ।
- ➢ लक्षित वर्गका कार्यक्रमहरुमा नगदी मानशिकता कायम हुनु।
- ➢ गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा को लागी आवश्यक औजार उपकरण र मापदण्ड अनुसारको भौतिक सुविधा तालिम प्राप्त जनशक्तिको कमी हुनू।
- ➢ ब्याँस गाउपालिका वडा नं-१ मा घुम्ति बसाई र भौगोलिक विकटताले स्वास्थ्य सेवा प्रवाहमा कमी।.
- ➢ खोप क्लिनिक र गाँउघर क्लिनिकको लागी भवन को ब्यवस्थानहुनु ।

१.१.३ पूर्वाधार विकास :

यस गाँउपालिकाले स्थानीय सडक,पुल,सिंचाइ, भवन तथा सहरी विकास,उर्जा लघु तथा साना जलविद्युत, सञ्चार क्षेत्रको विकासलाई उच्च प्राथमिकतामा राखि चालु आ.व. को अन्त्य सम्ममा **५ करोड ९९ लाख ८० हजार** रकम विनियोजन गरेको थियो । यसबाट यस गा.पा.का समग्र पुर्वाधार विकासको अवस्थालाई देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

चालु आ.व.का उपलब्धिहरु :

- ❖ हिलोमुक्त गाँउपालिका निमार्ण कार्यक्रम, पि.सि.सि.बाटोतथा घोरेटो बाटोहरुको निमार्ण तथा पुल–पुलेसा निर्माण मार्फत स्थानीय जनताको जिवनयापनमा सहजता आएको छ।
- ❖ खर छाप्रो मुक्त अभियानकार्यक्रम लाई निरन्तरता दिई गरिव- असाहय तथा असक्तहरु लाई आधारभुत आवास सेवाको उपलब्धता दिईएको छ।
- ❖ सौर्य, लघुजलविद्युत तथा विद्युतिय लाइन विस्तारद्धारा विद्युतीय सेवामा विस्तार भएको छ।

- ❖ रिबुधार र दामदाकोटमा NTC टावर निर्माणकार्य शुरु भई र कैचुला को टावरको क्षमता अभिबृद्धि गरी गाउँपालिकावासीले संचारसेवाको उपयोग गर्ने वातावरणको सिर्जना भएको छ ।
- ❖ धौलाकोट देखि सुन्सेराको माडगाउ सम्म सडक संजाल जोडनसडकको डिपिआर तयार भएको छ
- ❖ यस ब्याँस गाउपालिका अन्तर्गत प्रत्येक वडा हरुमा रहेका झोलुङगे पुलहरुको गुरुयोजना तयार गरिएको छ
- ❖ यस ब्याँस गाउपालिका अन्तर्गत घोरेटो बजार देखी मालिकार्जुन मन्दिर सम्मको सडक दरवा चन्दाकोट हुती स्वास्थ्य चौकी सम्म सडक तिग्रम पुल देखी नयाँ सडक सम्मको सडक डोकट देखी गाउपालिका जोडने सडक को डी.पी.आर तयार भई सडक निर्माण कार्य संञ्चालनमा रहेको छ ।
- ❖ दुम्लिङ देखी दार्चुला तिंकर घोरेटो बाटो मर्मत गरि आवत -जावतामा सहजताभएको छ ।
- ❖ धौलाकोट मा.वि देखी हुती बनानी सम्म को सडक निमार्ण कार्य संञ्चालनमा ल्याएको छ ।

चुनौतीहरु :

- ➢ विद्युतीय सेवाकोविस्तार गर्न सौर्य, लघुजलविद्युत तथा विद्युतिय लाइन विस्तार एवं जडान गर्न नसक्नु।
- ➢ भौगोलिक कठिनाई, छरिएर रहेको बस्ती लगायतका कारणले पूर्वाधार निमार्णमा उच्च लागत हुनु ।
- ➢ स्थानिय सडक निमार्णमा जग्गा विवादको कारणले काममा गती आउन सकेको छैन ।
- ➢ आवश्यकताको आधार भन्दा पनी प्रतिशप्रदाको आधारमा बाटो माग गर्न प्रवृती बढेको छ ।
- ➢ स्थानिय हरुमा अवनत्वको भावनामा बृद्धी विकास भएको छैन ।
- ➢ स्थानियहरुमा जनश्रमदानको भावना पनि आशिक रुपमा कमी देखीएको छ ।
- ➢ तोकिएको समयमा विकास कार्य हरु सम्पन्न नहुन ।

१.१.४ वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन :

यस गाउँपालिकाले वन, जलाधार संरक्षण,वातारण संरक्षण,ढल व्यवस्थापन जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण,विपद् व्यस्थापन क्षेत्रलाई उच्च प्राथमिकतामा राखि चालु आ.व. को अन्त्य सम्ममा **६९ लाख २० हजार** रकम विनियोजन गरेको थियो । यसबाट यस गा.पा.का समग्र वातावरण संरक्षण एवं विपद् व्यवस्थापनको अवस्थालाई देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

चालु आ.व.का उपलब्धिहरु :

- गा.पा.को क्षेत्र भित्र वृक्षारोपणका कार्यक्रमहरु संञ्चालन गरिएका छन ।
- विपद्कालिन समयमा राहत तथा उद्दार सामग्रीहरुको उपलब्धता भएको छ ।
- विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना गरिएको छ ।
- विपद् बाट क्षति भएका घरधनिहरु लाई राहत वितरण गरिएको छ ।
- गा.पा.को क्षेत्र भित्ररहेका समपुर्णसामुदायिक वनहरुको नविकरण गर्नअपी नम्पा संरक्षण संग आवश्यक समन्वय गरि नविकरण गर्ने कार्य संञ्चालन गरिएका छ ।

- जलबायु अनुकुलित कार्यक्रम अन्तर्गत वडा नं.-२ स्थित चौरा कृषक समुह मार्फत जलबायु अनुकुलित कार्यक्रम संञ्चालन गरिएको छ।
- गाँउपालीका भित्र रहेका जोखिम पुर्ण ठाँउ हरुमा जोखिम न्युनिकरण गर्नका लागी आवश्यक पहल गरिएको छ।
- गाँउपालीका भित्र का जमिन कटान हुने क्षेत्र हरुमा ढल निकास को व्यवस्थापन गरिएको छ।

चुनौतीहरु :

- समग्र बन जंगलको ब्यवस्थापनको सम्बन्धमा अपि नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालयसंग समन्वय र सहकार्य नहुनु ।
- जलवायु परिवर्तनका प्रतिकुल असरहरुबाट प्राकृतिक स्रोत साधन एवं जीवजन्तुको संरक्षर्णगर्न नसक्नु ।
- विपद् ब्यवस्थापन योजना निमार्ण आवश्यक देखीएको छ। विपद् बाट हुने जोखीम न्युनिकरण गर्नेका लागी आम -जनसमुदायमा जनचेतना फैलाउन नसक्नु।

१.१.५ संस्थागत विकास,सेवा प्रवाह र सुशासन :

यस गाउँपालिकाले सुचना प्रविधिको विकास, पञ्जिकरण व्यवस्थान,स्थानीय तथ्याङ्क संकलन र अभिलेख व्यवस्थापन, सुशासन प्रर्वद्धनसुचना प्रभाह सार्वजानि सनुवाई सार्वजानिक परिक्षण लाई उच्च प्राथमिकतामा राखि चालु आ.व. को सम्ममा **२० लाख ८० हजार रकम** विनियोजन गरेको थियो ।

चालु आ.व.का उपलब्धिहरु :

- गाउँपालिका तथा वडा तह सम्म सूचना प्रविधिमा पहुँच बढेको छ ।
- यस गाउपालिका गाँउ कार्यपालिकाको कार्यालयमा ई- सुचना पार्टी संञ्चाचलन मा ल्याउको छ।
- ब्याँस गाउपालिकाको कार्यालय तथा प्रत्येक वडा कार्यालमा नागरिक वडा पत्रको ब्यवस्था गरी सेवा प्रभाव लाई प्रभावकारी तथा पारद्रर्शीता ल्याईएको छ।
- ब्याँस गाउपालिका कार्यालयको प्रत्येक कोठाहरुमा सि.सि. क्यामेरा जडान गरी सेवा प्रभाव गुणस्तर ल्याएको छ।
- ब्याँस गाउँपालिका कार्यालय ले सुचना प्रवाह गर्न मोवायल एप्स संञ्चालनमा ल्याएको छ।
- गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयहरुमा योजना तथा कार्यकमहरुको समिक्षा गर्न सार्वजनिक सुनवाइ गर्ने परिपाटिको विकास भएको छ ।
- सुचना अधिकारीको ब्यवस्था गरिएको र गुनासो पेटीका संञ्चालन ल्याईएको छ।

चुनौतीहरु :–

- नेपाल सरकारले स्वीकृत गरेको अन्तरिम दरबन्दी संरचना बमोजिमका जनशक्तिको प्राप्त नभई सेवा प्रभावमा कठीनाई हुनु ।
- कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधि सार्वजानिक सेवा प्रभाव सम्बन्धी क्षमता विकास को अभिबृद्धि गर्न नसक्नु।

आदणिय यस शभाका अध्यक्ष महोदय,उपस्थित गाउ शभा सदस्य ज्यु हरु, अब म **आ.व.- २०७६/०७७**को वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट सम्मानित सभामा प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु ।

खण्ड–२अगामी आ . व . . २०७६ / ०७७ को निति तथा कार्यक्रम

२.१.१सोच :

गाउँपालिकाबासीहरुमा स्थानीय सरकारको प्रत्यक्ष अनुभुति गराई “न्यायपुर्ण, समतामुलक, समृद्ध एवं शुसासन को माध्यमद्धारा सुखी गाउँपालिका समृद्ध गाउँपालिका " निमार्ण गर्ने सोच लिईएको छ ।

२.१.२ लक्ष्य :

सार्वजनिक सेवा प्रवाह एवं विकास निमार्णलाई चुस्त,मितव्ययी, पारदर्शी एवं प्रभावकारी बनाइसमाजमा ब्याप्त गरिवि, असाक्षरता, असमानताएवं सामाजिक विकृति विसंगतिहरु हटाई सम्पुर्ण गाँउपालिकाबासीहरुको जीवनस्तरमा सुधार ल्याई आर्थिक सामाजिक रुपान्तरण गर्ने ।

२.१.३, उद्देश्य :

- गाँउपालिकावासीका जीवनयापनका न्युनतम आधारभुत आवश्यकताहरु शीघ्र परिपुर्ति गर्दै चरम गरिवी, विपन्नता र पछौटेपनको अन्त्य गर्ने ।
- कृषि,प्रयर्टन,जलस्रोत, बनजंगल,जडिबुटी एवं भौतिक पूर्वाधारको विकास र विस्तार गरि गाउँपालिकालाई आर्थिक समृद्धि तर्फ उन्मुख गराउनु ।
- उर्जा,सडक,सुचना तथा सञ्चार र ग्रामीण-शहरी तथा त्रिदेशीय आवद्धता विकासका लागि पुर्वाधार निमार्ण गर्ने ।
- आधारभुत शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्रको विकास गरि मानव विकास सुचकाङ्कमा सुधार गर्ने ।
- सार्वजनिक सेवाका क्षेत्रहरुमा पहुँच, उपयोग र गुणस्तर अभिवृद्धी गरि सुशासन कायम गर्ने ।

२.२ बार्षिक नीति तथा कार्यकम र बजेट तर्जुमा गर्दा अवलम्वन गरिएका नीति तथा आधार

- नेपालको संविधानले प्रत्याभुत गरेका मौलिकहकअधिकारहरु, राज्यका निर्देशक सिद्धान्त र नीतिहरु ।
- स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४
- राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा आयोग ऐन, २०७४
- अन्तर सरकारी वित्तिय व्यवस्थापन ऐन, २०७४
- संघीय, प्रादेशिक नीति कार्यकम तथा वजेट २०७५
- स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा वजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४(परिमार्जन)
- नेपाल सरकारले अन्तराष्ट्रिय जगतमा जनाएका प्रतिवद्धताबाट सिर्जित दायित्वहरु तथा संघ र प्रदेश सरकारले अवलम्बन गरेका अन्य आर्थिक नीतिहरु

- दिगो विकास लक्ष्यले निर्धारण गरेका प्रमुख क्षेत्रहरु
- स्थानीयस्रोत साधन, ब्याँसपालिकाका जनताहरुका अपेक्षा, आवश्यकता, माँग र सुझावहरु

२.२.१ क्षेत्रगत नीति तथा आधारहरु :

(क) आर्थिक क्षेत्र : आर्थिक क्षेत्रको कार्यक्रम र बजेट तर्जुमा गर्दा माथि उल्लेखित समग्र नीति तथा आधारहरुको साथ साथै, गरिबी निवारणमा योगदान पुऱ्याउने, छिटो प्रतिफल दिने, उत्पादन मुलक रोजगारी बृद्धी गर्ने, स्थानीय स्रोत र सीपमा आधारित कार्यकमहरु छनौट गर्ने नीति र आधार लिइएको छ ।

(ख) सामाजिक क्षेत्र : सामाजिक क्षेत्रको कार्यक्रम र वजेट तर्जुमा गर्दा जनताहरुको प्रत्यक्ष सेवा सुविधामा पहुँच वढाउने, समावेशीविकास, सशक्तीकरण ,सास्कृतिक र भाषिक विकासलाई आधारको रुपमा लिइएको छ ।

(ग) पूर्वाधार क्षेत्र :दिगो विकासको अवधारणा, आय आर्जनमा टेवा पुऱ्याउने, जनसहभागिता हुने, गत विगतका अधुरा योजनाहरु, गाँउपालिका स्तरीय महत्वका कार्यकमहरुका आधारमा पूर्वाधार क्षेत्रका कार्यकमहरु छनौट गर्ने नीति लिइएको छ।

(घ) वातावरण तथा विपदव्यवस्थापन क्षेत्र :दिगो विकास र वातावरण संरक्षण गर्ने, प्राकृतिक विपद् न्यूनीकरण गर्ने, विपद् ग्रस्त नागरिकहरुलाई उद्धार तथा राहत उपलव्ध गराउने, विपद् व्यवस्थापनमा टेवा पुऱ्याउने आधारमा कार्यकम छनौट गर्ने नीति अवलम्वन गरिएको छ ।

(ङ) संस्थागत बिकास, सेवा प्रभाव र सुशासन क्षेत्र : जनमुखी प्रशासन, प्रशासनिक क्षमता अभिवृद्धी, प्रशासनिक भौतिक संरचना निर्माण, पारदर्शीता, जवाफदेहिता, कानूनको पालनामा टेवा पुऱ्याउने आधारमा कार्यकम छनौटको नीति अवलम्वन गरिएको छ ।

२.३ आगामी वर्षको निति बजेट तथा कार्यक्रमः

२.३.१.आर्थिक नीति

- ❖ तुलनात्मक लाभ र प्रतिष्पर्धात्मक क्षमता भएका कृषियोग्य क्षेत्रहरुलाई पकेट क्षेत्रको रुपमा विकास गर्ने
- ❖ कृषि पेशालाई मर्यादित र ब्यवसायिक बनाउने ।
- ❖ कृषि तथा पशु को क्षेत्रमा विमा कार्यक्रम लागू गर्ने ।
- ❖ किसानहरुलाई कृषि औजार मल बिउ तथा उपकरण खरिदमा अनुदान उपलब्ध गराउने ।
- ❖ प्रर्यटकिय क्षेत्रहरुको पहिचान, प्रचार प्रसार, संरक्षण एवं प्रबद्धर्न गर्ने ।
- ❖ पर्यटकिय मार्गहरुको पहिचान गर्ने ।
- ❖ विभिन्न NGO and INGO संस्था हरु संगा समन्वय र सहकार्य गरि प्राकृतिक स्रोत हरुको पञ्च वर्ष अध्यावधिक योजना तयार गर्न पहल गर्ने ।
- ❖ पञ्च वर्ष लघु उद्यमी रणनिति तयार गरि गाउ स्तरमा लघु उद्यम माफत रोजगार सजना गने
- ❖ युवाहरुमा स्वरोजगारका अवसर सृजना गर्ने ।
- ❖ वित्तिय सूचना प्रणाली सबल एवं सक्षम बनाउने ।
- ❖ स्थानीय सीप, स्रोत एवं प्रविधिमा आधारित उद्योगलाई प्रश्रय दिने ।
- ❖ तुलनात्मक लाभ र प्रतिष्पर्धात्मक क्षमता भएका बस्तु तथा सेवाको पहिचान गरि प्रबर्द्धन गर्ने ।

- ❖ एक गाँउ विकास समिति एक कृषि र पशु सेवा प्राविधिक व्यवस्थापन सम्बन्धी निर्देशिका २०७३ को अनुसुचि २ अनुसार लोक सेवा आयोगको प्रक्रिया पुरा गरि करार सेवा मा नियुक्त गरिएका कृषि र पशु सेवा प्राविधिक हरु लाई निरन्तरता दिईने छ ।
- ❖ थप वडामा एक / एक जना कृषि र पशु स्वास्थ्य प्राविधिकहरुको व्यवस्था गरी बाली तथा पशु सम्वन्धि रोग निदानका साथै आधुनिक कृषि पाठशाला तथा सामुदायिक ज्ञान केन्द्र संचानल गरिनेछ ।
- ❖ खेतीयोग्य जमिनमा सिंचाई सुविधा पुऱ्याउन साना सिंचाई, प्लास्टिक पोखरी,विभिन्न प्रविधिमा आधारित सिचाई,पानी रिचार्ज पोखरी निर्माणमा जोड दिइनेछ ।
- ❖ ठूला सिंचाई योजना तथा ठूला कृषि अभियान संचालनका लागि प्रदेश तथा संघीय सरकार संग सहकार्य गरिनेछ।
- ❖ पधानमन्त्री रोजगार अन्तरगत संचालित कार्यकमलाई प्रत्यक्षविकाससंग जोडेरस्थानीय जनताकोसिप, क्षमता र योग्यता अनुसार वेरोजगारहरुका लागी न्युनतम रोजगारीको सुनिशचता गरि आय आजर्नमा बृद्धि गिरने छ।
- ❖ एक गाउँ एक सहकारीको अवधारणालाई टेवापुयउन समुदायमा आधारित संस्थाहरुलाई वित्तिय साक्षरता सम्वन्धी कार्यकमहरुसंग जोडदै सहकारी संस्थाहको व्यवस्थापनमा जोडिदईनेछ साथै लघु वित्तिय तथा वीत्त संस्थाहरुलाई ब्याँस गाउँपालिका क्षेत्रमा स्थापनाका लागी जोड दिईने छ।
- ❖ प्रत्येक व्यक्तिलाई उत्पादन संग जोड्न कृषि, पशुपालन, बन, जडिबुटी , खनिज पदार्थ, पर्यटन, प्राकृतिक स्रोतमा आधारित भएर सीपमूलक लघु उद्यम कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ र स्वरोजगार वन्न प्रेरित गरिने छ

२.३.२.आर्थिकक्षेत्र तर्फको बजेट तथा कार्यक्रम : –

आ.व.२०७६/०७७ मा यस गाँउपालिकाले आर्थिक विकास लाई उच्च प्राथमिकतामा राखि कृषि, उद्योग तथा वाणिज्य, पर्यटन, सहकारी क्षेत्र तथा वित्तिय क्षेत्रमा संघ तथा प्रदेश सरकारले उपलब्ध गराएको शसर्त अनुदान बाहेक वित्तिय सामानीकरणबाट **९३ लाख ३५ हजार** रकम विनियोजन गरिएको छ। यस क्षेत्रमा गरिने मुख्य क्रियाकलापहरुलाई देहाय बमोजिम हुने गरि प्राथमिकिरण गरिएको छ ।

- ❖ तुलनात्मक लाभ र प्रतिष्पर्धात्मक क्षमता भएका कृषियोग्य क्षेत्रहरुलाई.लाई पकेट क्षेत्रको रुपमा घोषित गरि आलु, राजमा, ओखर,सुन्तोला,स्याउ,लसुन,अलैचि, खेतिको विकास गर्न ब्यास कृषि विकास कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- ❖ किसानहरुलाई कृषि औजार उपकरण ,कोल्ड स्टोर तथा साना सिंचाई प्रविधि पाइप, नहर पोखरी,डीप सिंचाई, स्प्रिकल आदी उपकरण उपलब्ध गराउन अनुदान दिने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- ❖ प्राकृतिक विपत्ति तथा अन्य घटनाबाट हुने क्षतिबाट कृषकहरुलाई कृषिजन्य बस्तु तथा पशुहरुको क्षतिपूर्ति न्युन गर्न **कृषि तथा पशुविमा कार्यक्रम** लागू गर्न पहल गरिनेछ ।
- ❖ सरकारी, निजि तथा सहकारीको साझेदारीमा लघु उद्यम स्थापना गरि रोजगारीका अवसरहरु सृजना गरिने छ ।
- ❖ किसानहरुलाई मल, बिउ, औषधि लगायतका सुविधा एकै स्थलबाट उपलब्ध गराउन एग्रोभेट पसल संचालन गर्न पहल गरिने छ ।
- ❖ “हाम्रो गाँउपालिकारमणिय गाउँपालिका” भन्ने नाराका साथ पर्यटन प्रर्बद्धन गर्न आगामी वर्ष **भिजिट ब्याँस** २०१९/२०२० अभियानसञ्चालन गरिने छ ।

- आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरुलाई यस गा.पा.का पर्यटकिय क्षेत्रहरुमा आर्कषित गर्न**गोतु तातोपानी देखि ब्रमदह-सिद्धटोपी हुदै रानीकोट्टा**, डोब,सिद टोपि**मल्ला दुम्लीङ देखि शिवताल**,**सिना सगरचोरा देखि सुन्सेरा को सम्पाल मन्दिरसम्म**पर्यटकिय पदमार्गनिमार्ण गरिनेछ ।
- .पर्यटकिय सम्भाव्यता भएका क्षेत्रहरुको राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय स्तरमा प्रचार प्रसार गर्न डोकुमेन्ट्री तयार गर्ने तथा डिजिटल मेपिङ्गको कार्यलाई अगाडि बढाइने छ । पर्यटकीय सेवा सुविधा विस्तार गर्न Home stay हरुकोव्यवस्था गरिने छ ।
- कैलाश भुमी पवित्र भुमी लिपुलेख कालापानी हाम्रो भुमी राष्ट्रिय स्तरमा प्रचार प्रसार तथा कालापानी क्षेत्रमा मन्दिर निमाण गर्न आवश्यक पहल गर्ने ।
- यस गाँउपालीकाको वडा नं. १ छाङ्रु मा रहेको ब्याँस गुफा लगायत गाउपालिकाभित्र रहेका धार्मिक तथा पर्टकीय स्थलहरूलाइ राष्ट्रिय स्थरमा प्रचार प्रशार तथा प्रर्यटन प्रबर्द्धन गर्न बिशेष पहल गरिने छ ।
- **हाम्रा युवा हाम्रा सम्पत्ति हुन** भन्ने नाराका साथ यस गा.पा.का बेरोजगार युवाहरुलाई सिप विकास तथा तालिमको माध्यमबाट स्वरोजगारका अवसर सृजना**गर्न अध्यक्ष युवा स्वरोजगार कार्यक्रमसंचालन गरिने छ।** बैदेशिक रोजागारबाट फर्केका युवाहरुलाई बैदेशिक रोजागारीको सिलसिलामाआर्जन गरेका ज्ञान, सिप तथा दक्षता उपयोग गर्न कृषिमा आधारित उद्योग स्थापना गर्न विशेष जोड दिइने छ ।
- **जन जनको खाता बैंकसंग हाम्रो नाता** भन्ने नाराका साथ बैंकमा खाता खोल्न प्रोत्साहन गरि वित्तिय सूचना प्रणाली व्यवस्थित बनाइने छ ।
- तुलनात्मक लाभ र प्रतिष्पर्धात्मक क्षमता भएका स्थानीय प्रविधि,सिप,स्रोत साधनमा आधारित उद्योगलाई प्रश्रय दिइने छ ।
- सहकारी क्षेत्रको विकास र प्रबर्द्धन गर्न जनचेतनामुलक क्रियाकलाप संञ्चालन गरिने छन ।
- कृषिपेशामा सलग्न सम्पुण घरधुरिमा व्यवस्थित घरवारिको अवधारणा ल्याइनु कासाथै कशक पाठशाला मार्पत कर्षी पविधि मा जेड दिइने छ ।

२.३.३ सामाजिक विकासः

सामाजिक बिकास नीति

- शैक्षिक गुणस्तर अभिबृद्धि गर्ने ।
- विद्यालयहरुको भौतिक पूर्वाधार निमार्ण एवं संरचनात्मक सुधार गर्ने ।
- विद्यार्थी संख्या, भौगोलीक अवस्था लगायत को आधारमा विद्यालयहरुको व्यवस्थापन गर्ने ।
- सीपयुक्त एवं व्यवसायीक शिक्षा प्रणाली अबलम्बन गर्ने ।
- गा.पा.स्तरिय विद्यालयहरुको शैक्षिक क्रियाकलापहरुमा एकरुपता कायम गर्ने ।
- गा.पा. भित्रका स्वास्थ्य चौकिहरुको स्तरोउन्नति एवं सुधारलागि आवश्यक पूर्वाधार निमार्ण गर्ने ।
- गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवाको प्रत्याभुति गर्न स्वास्थ्य संस्थाहरुका लागि आवश्यक उपकरण व्यवस्था गर्ने
- स्वास्थ्य सेवामा आम नागरिकको पहुच अभिबृद्धि गर्ने ।
- सांस्कृतिक प्रर्बद्धन गर्न छिमेकि मुलुकका स्थानीय सरकारहरुसंग आवश्यक साझेदारी गर्ने ।
- समाबेशी विकासको अवधारणा अनरुप दलित, महिला, आदिवासी जनजाती लगायतको उत्थान गर्ने ।

- सामाजिक विकृति एवं विसंगतिको रुपमा रहेका छाउपडि, छुवाछुत वालविवाह लगायतका प्रथाको उन्मुलन गर्ने ।
- विभिन्न जात जातिका भाषा, भेषभुषा रहनसहन तथा संस्कृतिको संरक्षण गर्ने ।
- खेलकुद क्षेत्रको विकास गर्न प्रबद्धनात्मक क्रियाकलाप संचालन गर्ने ।
- सस्थागत सुत्केरी गराउन आमाहरुलाइ प्रोत्साहन गर्ने ।
- स्वास्थ्य सेवा लाइ पत्यक्ष जनता सग पुयाउन महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविका परिचालन गाउघर क्लिनिक सुदृढिकरण तथा स्वास्थ्य सस्थाको स्तरोउन्नित गिरने छ ।
  - गाउँपालिकालाई पूर्ण सरसफाइ उन्मुख बनाउन सार्वजनिकस्थल, मठमन्दीर, विद्यालयहरुमा "खानेपानी सरसफाई, स्वच्छता र वातावरणीय सुधार कायर्क्रम" संचालन गिरने छ ।उक्तकायर्क्रम अन्तरगत सार्बजानिक स्थल, मठमन्दीर, विद्यालयहरुमा स्वच्छ खानेपानी तथा शौचालयहकोनिमार्ण गिरने छ
  - खानेपानी योजनाहलाईदिगो बनाउन योजनाहमा अनिर्वाय ममर्त सम्भार कोष लागु गरिने छ।गाउँपालिका स्तरमा समेत खानेपानी योजनाहरु सुचाना संञ्चालन गर्न र आकश्मिक ममर्त सम्भारका लागी विशेष ममर्त सम्भार कोष खडा गरि कायार्न्वयनमा ल्याईने छ।
  - गाउँपालिकालाई पूर्ण सरसफाइ युक्त गाउँपालिका घोषणा गर्न सरसफाइ स्वच्छता रणनैतिक कार्यविधि निमार्ण गरी कायार्न्वयन गरिनेछ।खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता, आयआजर्न जन्य गतिबिधीहलाई नतिजामुखी बनाउन व्यास गाउँपालिकाको कुनै एक बस्तीलाई नमुना बस्ती बनाउन साझेदारहरुसंग समन्वय गरि चालु आ.ब. भित्रनै कायार्न्वयनमा ल्याईने छ।
  - ब्यास गाउँपालिका भित्र रहेका सामुदायिक विद्यालयहरुमा कक्षा ४ र ५ मा जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी पाठ्यक्रम लागु गरिने छ ।

विकासमा अन्तरक्षेत्रीय सवालहरुलाई मुलपभाविकरण गर्नजस्तै जलवायु पिरवतर्न अनुकुलन,विपद तथा जोखिम व्यवस्थापन, तथा पोषण सूरक्षा, लैगिंक समावेशीकरण तथा सामाजिक समावेशीकरण, वातावरण मैत्री स्थानीय शासन, बाल मैत्री स्थानीय शासन,भिन्न क्षमता भएका(अपाग) अनुकुलित कार्यकम संचालनलाई निरन्तरता दिईनेछ। साँथै अपांगता भएका ग र घ वर्गका ब्यक्तीहरुलाइ पनि राहतका कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ ।

- ➢ गरीबी न्यूनीकरण, मिहला/आिदवासी/जनजाति/दिलत/एकल मिहला र अशक्त तथा भिन्न क्षमता भएका व्यक्तिहरुको क्षमता अभिबृदिगर्न साथै सहज जीवनयापनका लागि तालीम अभिमुखिकरण जस्ताबिशेष कायर्क्रमहरुलाईनिरन्तरतादिईनेछ साथै गरिव पहिचान कायर्क्रमलाई समेत चालु आ.ब.मा निरन्तरता दिइने छ
- ➢ गाउँपालिका भित्रका भौतिक पुबाधार्र क्रियाकलापहलाई अझै गुणस्तिरय बनाउन गाउँपालिका भित्र काम गदे आएका ज्यामी/दक्ष कामदारलाई सम्विन्धत तालिमदाता साझेदारनिकायहको समन्वयमा भुकम्प रहित संरचनानिमार्ण लगायतका तालिम अनुदान दिई क्षमतावान बनाईनेछ।
- ➢ गाउँपालिकालाई बाल श्रम मुक्त घोषणा कायम गर्न बाल श्रम लाइ पूर्ण रुपमा बन्देज र दण्डिनय बनाउन बालक्लबहलाई अभिमुखिकरण तालिम दिई परिचालन गिरने छ।

- सामाजिक सुरक्षा कायर्क्रमलाई अझै प्रभावकारी बनाउन घरघरमा सेवा उपलब्ध गराउनुका साथै वित्तियसंस्थाहरु संगको समन्वयमा बैङिकपणाली मार्फतवितरण गर्न आवश्यक पहल गिरनेछ।
- सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थाहरुबाट सम्पादन गिरने कायर्क्रमलाई अझै पभावकारी बनाउन संस्थाहरु विचको समन्वयात्मक बैठक चालु आ.ब. देखी निरन्तर आयोजना गिरने छन् साथै सेवा प्रवाह विषयलाई ब्यविस्थत गर्नएकिकृत योजना तथा एकाद्धार प्रणाली लागु गिरने छ।

- खेलकुद क्षेत्रमा गाउँपालिकाको पिहचान बनाउन तथा क्षेत्रगत विकास गर्न खेलकुदको क्षेत्रमा रहेका प्रतिभाहरु लाई हौसला एंव सम्मान कर्यक्रमलाई निरन्तरतादिईने छ साथै गाउँपालिका क्षेत्रका सामुदायिक माध्यिमक विद्यालयहरुमा कार्यरत शिक्षकहरु मध्ये एक विद्यालय एक खेल शिक्षकनिधार्रण गरि नियमित खेलकुद तथा अतिरक्त क्रियाकलापह संञ्चालन गरिने छन।
  - दिलत, विपन्न,सिमान्तकृत तथा लोपोन्मुख समुदायका जेहन्दार बालबालीकाहलाई उत्साहित गर्न स्थापित जेहन्दार छात्रवृति विकास कोष लाईनिरन्तरतादिईने छ

२.३.४ सामाजिक विकास तर्फको बजेट तथा कार्यक्रम

आ.व.२०७६।०७७ मा यस गाँउपालिकाले सामाजिक विकास मार्फत मानव विकास सुचकांकमा अभिबृद्धि गर्ने लक्ष्यका साथ शिक्षा, स्वास्थ्य खानेपानी लगायतका क्षेत्रमा संघ तथा प्रदेश सरकारले उपलब्ध गराएको शसर्त अनुदान बाहेकवित्तिय सामानीकरणबाट१ करोड २६ लाख १० हजार रकम विनियोजन गरिएको छ। यस क्षेत्रमा गरिने मुख्य क्रियाकलापहरुलाई देहाय बमोजिम हुने गरि प्राथमिकिरण गरिएको छ ।

- सीमा नाकामा अवस्थित स्थानीय नागरिकहरुविच एक आपसमा सामाजिक सांस्कृतिक पक्षहरु आदान प्रदान गर्न छिमेकि मुलुकका स्थानीय सरकारहरुसंग आवश्यक साझेदारी गर्न **"we wish to unite our culture"** भन्ने नाराका साथ **त्रिदेशिय ब्यास सास्कृतिक महोत्सव** आयोजना गरिने छ ।

- शैक्षिक गुणस्तर अभिबृद्धि गर्न विगतको **शैक्षिक गुणस्तर अभिबृद्धि कार्यक्रम** लाई निरन्तरता दिइएको छ ।
- **जागरुक अभिभावक दक्ष शिक्षक सृजनशिल विद्यार्थी** अभियानलाई सफल बनाउन यस आ.व. भित्र गा.पा. भित्रका विद्युतिय सुविधा भएका विद्यालयहरुमा **E-attendance system** लागु गरि शिक्षकहरुलाई जवाफदेहि बनाइने छ ।
- ब्यास गाउपालिकामा स्थित सम्पूर्ण विद्यालयहरुको परिक्षा प्रणालीमा एकरुपता ल्याउन कक्षा १ देखि १० सम्मको एकिकृत प्रश्न पत्र निमार्ण कार्यलाई अगाडि बढाउनका साथै सम्पूर्ण विद्यालयहरुको **एकिकृत शैक्षिक क्यालेण्डर निमार्ण** गरिने छ ।
- अपी नाम्पा क्याम्पस स्तरोन्नतीका लागि पहल गरिने छ ।
- यस गा.पा.को विद्यालयहरुमागणित विषयको शिकाइ उपलब्धि अन्तन्त न्यून रहेकोमा सोका विभिन्न कारकहरु पहिचान गरि सुधारका लागि **सर्न्दभ सामग्री सहित**को सिकाईलाई लागू गर्न आवश्यक पहल गरिने छ ।
- आधारभुत तहमा विद्यार्थी भर्ना दर लाई शत प्रतिशत पुरयाइने छ ।
- आधारभुत तहका विद्यलयहरुमा कक्षा कोठा व्यवस्थापन गर्न कार्यलाइ निरन्तरता दइने छ ।

- स्वास्थ्य चौकिहरुको स्तरोउन्नति एवं सुधारलागि आवश्यक पूर्वाधार निमार्ण, उपकरण खरिद लगायतका कार्यलाईअगाडि बढाउन संघ, प्रदेश तथा गैरसरकारी क्षेत्रसंग समन्वय गरिने छ ।
- बृद्ध अशक्त एवं असाहायलाई मध्यनजर गरि **निशुल्क ब्यास स्वास्थ्य शिविर** संचालन गरिने छ ।
- आगामी आ.व.मा गाउपालिकाको केन्द्रको रुपमा रहेको सुनसेरामा १५ शैयाको प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र निमार्णका लागि पहल गरिने छ ।
- अधारभुत स्वास्थ्य सेवाको पहुच आम नागरिक सम्म पुरयाउन गत आ.व.मा गा.पा.द्धारा संचालित मुटु,मृगौला तथा क्यानसरका विरामी हरुलाई अनुदान दिने लगायतका कार्यक्रमहरुलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- यस गा.पा.भित्रका स्वास्थ्य चौकिहरुमा निशुल्क रुपमा पाइने औषधिहरुप्रयाप्तमात्रामा उपलब्ध गराइने छ ।
- गाउपालिकालाई पूर्ण संस्थागत सुत्केरी गाउपालिकाको रुपमा अगाडी बढाउन संस्थागत क्षमता अभिबृद्धि गरिने छ ।
- विकासको प्रतिफल सम्पूर्ण गाउपालिकाबासीहरुमा न्यायोचित ढंगले वितरण गर्ने लक्ष्यका साथ अपाङ्ग, दलित, महिला, आदिवासी जनजाती लगायतको उत्थानका लागि **लक्षीत बर्ग कार्यक्रम संचालन** गरिने छ ।
- **बढाउ पाइला जागरुक महिला** नाराका साथ महिला सशक्तिकरणका लागि ब्यास महिला ससक्तिकरण कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- सामाजमा ब्याप्त महिला हिंसा अन्त्य गर्न **उपाध्यक्षसंग महिला हातेमालो कार्यक्रम** संचालनगरिने छ ।
- नेपाल सरकारको बहुक्षेत्रिय पोषण योजनाले निर्दिष्ट गरेका कार्यक्रमहरु तदारुपताका साथ अगाडी बढाइने छ ।
- दलित जातिमा रहेको परम्परागत शिल्पकलालाई थप उर्जासील बनाउन **दलित स्वरोजगारका कार्यक्रम**हरु संचालन गरिनेछन ।
- सामाजमा ब्याप्त जातिय छुवाछुत सम्बन्धी विभेद अन्त्य गर्न **जातिय भेदभाव मुक्त ब्यास अभियान** संचालन गरिने छ ।
- यस गा.पा.को वडा नं ५ को स्याकु पञ्चखलीमा पुरातात्विक महत्वको रुपमा रहेको **महादुर्गा भवानीको ताउलो** रहेको **स्याकु संग्रहालय** र जिल्लाकै एक मात्र आदिवासी जनजातिको रुपमा सूचिकृत रहेको ब्यासी जातिको परम्परागत सांस्कृतिक धरोहरको संरक्षण गर्न ब्यास गा.पा.वडा नं. २ राप्लामा स्थापना भएकों **संग्रालयलाई व्यवस्थित गरिने छ** ।
- खेलकुद क्षेत्रको विकास गर्न फिल्ड निर्माणगरिनुका साथै यस गा.पा.मा रहेका गैर सरकारी संस्था र युवा क्लबहरुको क्षमता अभिबृद्धि गरिने छ ।
- खेलकुदका माध्यमद्धारा दार्चुला जिल्लामा रहेका स्थानीय तहहरु बिच अन्तर स्थानीय तह सम्बन्ध कायम गर्न पालिका स्तरीय **अध्यक्षमहिला तथा पुरुष भलिबल सिल्ड प्रतियोगिता** गराइने छ ।

२.३.५पूर्वाधार बिकास

पूर्वाधार बिकास नीति

- जनताको आधारभुत आवास सेवाको प्रत्याभुति गर्ने ।
- पालिका स्तरिय सडक सञ्जालको विस्तार गर्ने ।
- भवन निमार्ण लाई ब्यवस्थित गर्न भवन निमार्णआचारसंहिता निमार्ण गर्ने ।
- गोरेटो बाटो निमार्णमा तिर्बता दिने ।
- काठे पुललाई विस्थापन गर्ने ।
- खनिज पर्दाथको उत्खननका लागि अनवेक्षण गर्ने ।
- विद्युत उत्पादन तथा लाइन विस्तार गर्ने ।
- गुणस्तरिय सञ्चार सेवा सुनिश्चिचता गर्ने ।

२.३.६पूर्वाधार विकास क्षेत्र :

आ.व.२०७६।०७७ मा यस गाँउपालिकाले पूर्वाधार निमार्णलाई उच्च प्राथमिकतामा राखि पूजि निमार्णको कार्यलाई तदाकरुपताका साथ अगाडि बढाउन क्षेत्रमा संघ तथा प्रदेश सरकारले उपलब्ध गराएको शसर्त अनुदान बाहेक वित्तिय सामानीकरणबाट ७ करोड ७४ लाख ७५ हजार रकम विनियोजन गरिएको छ । यस क्षेत्रमा गरिने मुख्य क्रियाकलापहरुलाई देहाय बमोजिम हुने गरि प्राथमिकिरण गरिएको छ ।

- तिंकर सडक सञ्जाललाई यथाशिघ्र गाँउपालिका सबै वडा संग जोड्न र सो सडकको स्तरोउन्नती का लागि नेपाल सरकार तथा अन्य सरकोरवालाहरुसंग पहल गरिने छ ।
- गत आ.व.मा यस गा.पा.बाट संचालित खर छाप्रो मुक्त अभियानलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- गाउँपालिका स्तरीय सडक निर्माण कार्यलाई द्रुतगतिमा अगाडी बढाउन यस आ.ब.मा यस गाउपालिकाको वडा नं. ६ हुती देखि सडक निर्माण कार्यको शुरुवात गरिने छ
- गाउपालिका स्तरिय सडक निमार्ण तथा महत्वपूर्ण पर्यटकिय स्थलहरु सम्मका ग्रामीण सडक पूर्वाधार समेतलाई उच्च प्राथमिकता दिई यस आ.व.मा **विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन**(DPR)तयार गरिनेछ ।
- यस गा.पा.भित्र रहेका खानी तथा खनिज पर्दाथको सम्भावना भएका सम्भाब्य क्षेत्रहरु पहिचान गरि सोको अन्वेक्षणको प्रक्रिया अगाडि बढाइने छ ।
- महाकाली नदीको तटिय क्षेत्रका बासिन्दाहरुका निम्ती जोखिम न्युनिकरण गर्न महाकालि तटीय क्षेत्रको गुरु योजना बनाइ तटबन्द निर्माण गर्न सम्बन्धी कार्यक्रम गर्ने सरकारी तथा गैर सरकारी क्षेत्रहरु संग समन्वय एवं सहकार्य गरिने छ ।
- यस आ.व. भित्र गाउपालिकाको भवन निमार्ण कार्य सुचारु गर्ने गरि जग्गा प्राप्ति भइ सकेके हुदा गापा भवन निमाण काय अगाडी बढाइने छ ।
- विद्युत उत्पादनको सम्भाब्य क्षमता भएका क्षेत्रहरु **फतङगाडर रिठिङगाड** खोलामास्थानीय नागरिकको समेत शेयर सहभागितामा विद्युत उत्पादन तथा वितरणको लागिसम्वन्धित सरोकारवाला निकाय सग पहल अगाडी बढाइने छ ।

- विद्युत प्रशारणलाई सहज बनाउन सब स्टेशन निमार्णका लागि सरोकालावाला निकाय संग पहल गरिने छ ।
- सञ्चार सेवालाई नियमित भरपर्दो एवं गुणस्तरिय बनाउन रिबुधार र दामादाकोटमा NTCको सञ्चार टावर निमार्ण गरिनुका साथै कैचुलाको CDMAको सञ्चार टावरको स्तरोउन्नती गर्न सरोकार निकायसंग पहल गरिने छ ।
- यस गाउपालिका अर्न्तगत निमार्ण भएका खानेपानी योजनाहरुको दिगो संचालन तथा ब्यवस्थापनका लागि जलस्रोत समितिमा दर्ता भएका तथा नया दर्ता भइ आउने योजनाको संस्थागत विकासका लागि मर्मत संभार कोषको ब्यवस्था मिलाई दिगो रुपमा योजना संचालन गर्न प्रोत्साहित गरिने छ ।
- यस गापाका विभिन्न स्थानमा सामुदायिक भवन निर्माण गर्न पहल गरिने छ ।

२.३.वन, वातावरण तथा विपद् व्यबस्थापन क्षेत्र :

वन वातारण तथा विपद ब्यावस्थापन नीति

- ❖ सामुदायीकवन ब्यस्थापनलाई ब्यवस्थित बनाउने ।
- ❖ महत्वपूर्ण तथा बहुमुल्य जडिबुटीहरुको संकलन, प्रशोधन र बजारीकरण गर्ने ।
- ❖ विपत्त उत्थान कार्ययोजना तर्जुमा गर्ने ।
- ❖ जलवायु अनकुलन कार्ययोजना तर्जुमागर्ने ।
- ❖ विपत्तको उच्च जोखिममा रहेको वस्तीहरुको सीमाङ्कन गर्ने ।

२.३.८ वन वातारण तथा विपद ब्यावस्थापन क्षेत्रका बजेट तथा कार्यक्रम

आ.व.२०७६।०७७ मा यस गाँउपालिकाले वन, वातावरण तथा विपत ब्यवस्थापनलाई प्राथमिकतामा राखि यस क्षेत्रमा संघ तथा प्रदेश सरकारले उपलब्ध गराएको शसर्त अनुदान बाहेकवित्तिय सामानीकरणबाट ७२ लाख ५० हजार रकम विनियोजन गरिएको छ । यस क्षेत्रमा गरिने मुख्य क्रियाकलापहरुलाई देहाय बमोजिम हुने गरि प्राथमिकिरण गरिएको छ ।

- ❖ वन विनाश, कार्बन उत्र्सजन र जलवायु परिबर्तनको जोखिमलाई मध्य नजर गरी **धुवामुक्त ब्याँस गाउपालिका निमार्ण** गर्न सौर्य उर्जा, गोबरग्यास, ईन्धन ग्यास मध्ये कुनै एक प्रविधिको प्रयोग प्रत्येक घरधुरीले गर्ने गरि आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिने छ।
- ❖ वन ब्यस्थापनलाई वैज्ञानीक बनाउन बाँझो,पर्ति, नदी किनार र खस्केको जमीनमा वृक्षारोपण र वन विस्तार गरिनेछ ।
- ❖ **ब्याँसको वन हाम्रो धन** भन्ने नाराका साथसामुदायिक वनको संरक्षण एवं सर्म्बद्धन गरि वन क्षेत्रमा शुसासन कायम गरिने छ ।
- ❖ फलफुल तथा अन्य बोटबिरुवाका बोट सहजढंगले उपलब्ध गराउन स्थापना भएका **बहुउदेशिय नर्सरी लाई ब्यवस्थित ढंगबाट संचालन गरिने छ ।**
- ❖ प्राकृतिक स्रोत साधनको भण्डारणको रुपमा परिचित यस गाँउपालिको क्षेत्रमा पाइने महत्वपुर्ण तथा बहुमुल्य जडिबुटीहरुको संकलन, प्रशोधन र बजारीकरणका लागि विभिन्न निकायसंग सहकार्य र समन्वय गरी **औद्योगिक प्रबर्द्धन केन्द्र**को स्थापना गरिने छ ।

❖ विपतको उच्च जोखिममा रहेका बस्तीहरुको **LocalDisaster Management Master Plan**तयार गरि आवश्यक व्यवस्थापनका लागि संघ तथा प्रदेश सरकारसंग पहल गरिने छ ।

❖ प्राकृतिक प्रकोप तथा बिपतबाट हुने क्षतिको राहत तथा उद्धारको कार्यलाई टेवा पुर्‍याउने गरि **विपत व्यवस्थापन कोष**को व्यवस्था गरिएको छ ।

❖ प्राकृतिक विपत पूर्व, विपतको समय तथा विपत पश्चातका क्रियाकलाहरुलाई व्यवस्थित गर्न विपतकालिन कार्ययोजना बनाई लागु गर्ने ।

❖ आगलागी, भुकम्प, झाडापखाला, महामारी, चट्याङ, एच.आई.भी. एड्स आदिको संभावना जोखिम र यसको न्युनिकरण गर्न **चेतना अभिवृद्धीका कार्यक्रम** सञ्चालन गरिनेछ ।

२.३.९संस्थागत बिकास, सेवा प्रभाव र सुशासन क्षेत्र

संस्थागत बिकास, सेवा प्रभाव र सुशासन सम्बन्धि नीति

- सार्बजनिक सेवा प्रवाहमा गुणस्तरियता एवं पारदर्शिता कायम गर्ने ।
- विद्युतिय शासनको अवधारणा आत्मसाथ गर्ने ।
- आयोजनाहरुको सार्बजनिक लेखापरिक्षणको व्यवस्था गर्ने ।

२.३.१० संस्थागत बिकास, सेवा प्रभाव र सुशासन क्षेत्र बजेट तथा कार्यक्रम

आ.व.२०७६।०७७ मा यस गाँउपालिकाले संस्थागत विकास, गुणस्तरिय सेवा प्रवाह एवं सुशासनको क्षेत्रमा संघ तथा प्रदेश सरकारले उपलब्ध गराएको शसर्त अनुदान तथा राजश्व बाँडफाड बाट प्राप्त हुने रकम बाहेकवित्तिय सामानीकरणबाट २८ लाख ०४ हजार रकम विनियोजन गरिएको छ । यस क्षेत्रमा गरिने मुख्य क्रियाकलापहरुलाई देहाय बमोजिम हुने गरि प्राथमिकिरण गरिएको छ ।

- गाउपालिका भित्रका समग्र सूचना व्यवस्थापन गर्न Master plan तयार गरिने छ ।
- Internetसेवा गाँउपालिका तथा वडातहसम्म पुऱ्याउनInternet Service Provider Companyतथा अन्य सरकारी र गैरसरकारी संस्थाहरुसंग पहल गरिने छ ।
- जनताको घरदैलोमा सार्बजनीक सेवा पुरयाउन प्रत्येक तीन-तीन महिनामा **घर घरमा सरकार अभियान** सञ्चालन गरि **ब्यास घुम्ती सेवा कार्यक्रम** संचालन गरिने छ ।
- जनताको जनगुनासो सहज माध्यमबाट सोझै अध्यक्षसम्म पुरयाउन टोल फ्रि नम्बरको व्यवस्था गरि **हेलो ब्यास हामी ब्यासी** अभियान संचालन गरिने छ ।
- स्थानीय तहले तर्जुमा गर्नु पर्ने कानून निमार्ण प्रक्रियालाई तदारुपताका साथ अगाडि बढाइने छ ।
- भष्ट्राचारजन्य गतिविधिहरुको संरक्षण र पक्षपोषण गर्ने संस्कृतिको अन्त्य गर्दै भष्ट्राचार गर्ने र गराउने दुवैलाई कानूनी दायरामा ल्याउनेछ ।
- जनप्रतिनिधि एवं कर्मचारीको आचार संहिता कार्यान्वयन गरि जवाफदेहि बनाइने छ ।
- सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा चुस्तता ल्याउन यस गा.पा.का सम्पूर्ण सार्वजनिक निकायहरुमा नागरिक वडापत्रको व्यवस्था गरिने छ ।
- गा.पा.मा समग्र गतिविधिहरुमा पारदर्शिता कायम गर्न चौमासिक रुपमा समीक्षा गोष्ठी र आर्थिक वर्षको अन्त्यमा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

- गाउपालिकाबाट संञ्चालित कार्यक्रम तथा आयोजना र उपलब्ध हुने सेवा सुविधाका सम्बन्धमा प्रतेक चौमासिकमा वडा स्तरमा जनतासंग **अध्यक्ष साक्षतकार कार्यक्रम** सञ्चालनमा ल्याइने छ ।
- स्थानीय सरकारको अधिकारको पूर्ण अभ्यास गर्न जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, उपभोक्ता समीति तथा अन्य सरोकारवालाको समेत क्षमता अभिबृद्धि गर्न **क्षमता अभिबद्धि कार्यक्रम** संचालन गरिने छ ।
- यस गापा तथा अन्य साझेदार निकाय वाट निर्माण गरिएका सम्पुर्ण योजनाहरुमा अनिवार्य रुपमा सार्वजनिक सुनवाई जन लेखा परिक्षण तथा सुचना पाटीको अनिवार्य व्यवस्थपन गर्ने निति लिईएको छ ।

२.३.११ अन्य कार्यक्रमहरु

- यस गा.पा.मा पेश हुन आएकासु आहारा एकिकृत पोषण कार्यक्रम,RVWRMP, CRDS, संकल्प दार्चुला नेपाल लगायतका अन्य सबै संस्थाका कार्यक्रम तथा बजेट संचालन गर्न संबन्धित संस्थाहरुलाई अनुमति दिईने छ । यसको साथै भविश्यमा यस गा.पा.संग सहकार्य गरी कार्य गर्ने अन्य सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थाका कार्यक्रमहरुलाई समेत प्राथमिकता दिईने छ ।
- आकस्मीक कोषको स्थापना गरिने छ ।
- चालु आ.ब.मा खडा गरिएको अध्यक्ष अक्षय कोषलाई निरन्तरता दिईने छ ।

३.० अपेक्षित उपलब्धि :

- दार्चुला तिंकर सडकमार्गसंग गाँउपालिकको सञ्जाल जोडिन गई जिल्ला सदरमुकाम सम्मको सडक यातायात सुरक्षित र सहज हुने छ ।
- पालिकास्तरीय सडकहरुको निर्माण कार्यका लागि विस्तृत आयोजना अध्ययन DPRतयार भई सडक सञ्जाल यस गा.पा.का पर्यकटकिय क्षेत्र एवं वडा तह सम्म पुग्ने आधार तयार हुने छ ।
- विगत लामो समय देखि निमार्ण हुन नसकेको ब्याँस गोरेटो बाटोको निमार्ण कार्य सम्पन्न हुने छ ।
- सामुदायिक विद्यालयहरुको संरचनागतपक्षमा सुधार आई शैक्षिक गुणस्तरमा सुधार हुनुका साथै उपयुक्त शैक्षिक वातावरणको सिर्जना हुनेछ ।
- आधारभूत खानेपानीको सेवाको पहुँच प्रत्येक टोल-टोल तथा घर-घर सम्म पुग्नेछ
- कृषि क्षेत्र तरकारी खेती, फलफूल खेती, पशुपालन, जडीवुटी खेती लगायतमा उद्यमशीलता बढी स्वरोजगारीका अवसरहरु सिर्जना हुनेछन ।
- सवै वडाहरुमा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रत्याभुत हुनेछ । यसका साथै स्वास्थ्य चौकीहरुमा प्रसुती केन्द्र स्थापना भई मातृ मृत्यु दर र शिशु मृत्युदर घट्ने छ ।
- बैंकको स्थापना भई गाँउपालिकावासीहरुको वित्तिय पहुँच बढनेछ ।

४.० अनुमानित आय र श्रोत ब्यवस्थापन

माथि उल्लेखित नीति तथा कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयनको लागि आ.ब. २०७६/०७७ को अनुमानित आयको विवरण प्रस्तुत गर्न अनुमती चाहन्छु । यस ब्याँस गाउँपालिकाको आन्तरिक आयबाट १४ लाख, गत वर्षको मौज्दात बाट २ करोड ७५ लाख, संघिय सरकारको वित्तीय समानिकरण बाट ८ करोड ३३ लाख, ससर्त अनुदान बाट १० करोड ११ लाख , राजस्व बाडफाड बाट ६ करोड ३६ लाख , प्रदेश सरकारको वित्तीय समानिकरण बाट ६७ लाख ३३ हजार, राजस्व बाडफाडबाट १९ लाख ६९ हजार, सवारी साधन कर बाँडफाँड बाट १९ लाख ६९ हजार, रोयल्टी

बाँडफाड बाट ५लाख १ हजार ९ सय ४३ गरी जम्मा २८ करोड ६१ लाख ३ हजार ९ सय ४३ रुपया आय को अनुमान गरेको छुं।

गाउँपालिका बाट २०७६/०७७ मा छनौट भइ आएका योजना तथा कार्यक्रम				
क्रस	शिर्षक	ठेगाना	रकम	**कैफियत**
१	कृषी शाखा कार्यक्रमको		२०००००	
२.	पशु शाखा कार्यक्रम		१५०००००	
३	युवा स्वरोजगार		२५०००००	
४	शैक्षिक गुणस्तर		३५०००००	
५	स्वास्थ्य स्तरोन्नती		१८०००००	
६.	कडा रोगीहरुलाइ राहत वितरण कार्यक्रम		५०००००	
७	खानेपानी तथा सरसफाइ		६०००००	
८	संस्कृति प्रबर्धन तथा संग्रहालय ब्यवस्थापन		६०००००	
९	खेलकुद तथा मनोरंजन		८०००००	
१०.	लक्षित बर्ग कार्यक्रम दलित जनजाती अपांग जेष्ठ बालबालीका		२५०००००	
११	लघु उद्यमी सृजना		२००००००	
१२	डिजीटल डकुमेन्ट्री प्रयटन प्रबर्धन		१००००००	
१३	अक्षयकोष		३०००००	
१४.	डिपीआर		४००००००	
१५	सम्पुरक कोष		२००००००००	
१६	खारछाप्रो मुक्त कार्यक्रम		२५०००००	
१७	कैचुला सम्म विद्युत विस्तार		१००००००	
१८.	बन तथा भु संरक्षण		१००००००	
१९	धुवाँ मुक्त कार्यक्रम		४००००००	
२०	विपद ब्यवस्थापन तथा राहत कोष		८०००००	
२१	आकस्मीक कोष		१००००००	
२२.	गाउँपालिका भवन निर्माण		७००००००	
२३	पर्यटन स्थलहरुमा घो बा निर्माण		३००००००	
२४	कर्मचारी कल्याण कोष		३०००००	
२५	सहकारी प्रबर्द्धन		३०००००	
२६.	न्यायीक समिती		१००००००	
२७	सडक निर्माण		६००००००	
२८	सामुदायिक साझेदारी		३०००००	
२९	पुर्ण सरसफाइ काईक्रम		२५००००	
३०.	दक्ष मिस्त्री तालिम आर भि संग साझेदारी		१०००००	
३१	तोसरपानी देखि सल्याडी सम्म घो बा निर्माण		६०००००	
३२	घट्टे बगड घो बा निर्माण		६०००००	
३३	ढल निकास सुन्सेरा पातला मुन्टा देखि		३०००००	
३४.	आर सि सि कलेभर्ट निर्माण सिना सेरा		३०००००	
३५	सामुदायिक भवन निर्माण राप्ला पत्थरकोट डोकट गैरा		४५०००००	
३६	आरन घर निर्माण हुती धौलाकोट सुन्सेरा ३ वटा		३०००००	
३७	गापा भित्र प्रहरी चौकीमा फर्निचर सहयोग		१०००००	

३८.	केराको परिकार निर्माण तथा प्रदर्शनी		३०००००	
३९	दुम्लीङ देखि छङरु घोबा निर्माण		१००००००	
४०	डोब विद्यालय मर्मत कार्य		४०००००	
४१	धौलाकोट हरिपाप मन्दीर निर्माण		८०००००	
४२.	हुती ब्रह्माणौ मन्दीर निर्माण		८०००००	
४३	मालमा दिपचन्द मन्दीर निर्माण		५०००००	
४४	वडा नं मा गुम्बामा मनेपेमे खरिद		४०००००	
४५	सम्पाल मा वि खेलकुद फिल्ड निर्माण		३०००००	
४६.	एफ एम रेडीयो संचालन		६०००००	
४७	कालछिन मन्दीर निर्माण क्रमागत		३०००००	
४८	खानेपानी मुल संरक्षण जैपुर लाठुरी		१०००००	
४९	सकन्याडीमा ब्रह्म मन्दीर निर्माण		१५००००	
५०.	गापाको खेलकुद मैदान निर्माण		१००००००	
५१	स्कुल देखि स्टेडियम सम्म घोबा निर्माण बानती		१५००००	
५२	तिंकर प्रबेश द्वार निर्माण ब्यास १		३०००००	
५३	सामुदायिक भवन निर्माण हुती क्रमागत		५०००००	
५४.	पानीखाल हरिचन्द मन्दीर निर्माण		३०००००	
५५	पन्तोली कुलगडे मन्दीर निर्माण		१०००००	
५६	माटी मन्दीर घेरपर्खाल निर्माण ब्याँस १		३०००००	
५७	घट्टे बगड फिल्ड निर्माण ब्याँस ३		२०००००	
५८.	फागला जाने बाटो खाती गाउँ वडा नं ६		१५००००	
५९	दलितहरुको जिविकोपार्जन सुधारमा प्रविधि हस्तान्तरण		२०००००	
६०	जय भूमिराज मन्दीर गरालीखेत मन्दीर निर्माण		३०००००	
६१	गोरखनाथ मन्दीर गेट निर्माण		३०००००	
६२	बानती कुलगडे मन्दीर निर्माण		१०००००	
६३	मल्लो खालिगडा घो बा निर्माण		२०००००	
			८८६०००००	

गत आ ब २०७५/०७६ मा सम्पन्न हुन नसकेका योजना तथा कार्यक्रमहरुको बक्यौता रकम चालु आ ब २०७६/०७७ निरन्तरता दिइने छ ।

अन्तमा, ब्याँस गाउँपालिकाको पहिचानको रुपमा रहेको जडीबुटीको प्रचुरता यहाँको धार्मिक, संस्कृतिक, धरोहरहरुको संरक्षण सम्बर्द्धन, जल विद्युतहरुको प्रचुर सम्भावना खोलाको झरना, सडकको विस्तार, संचारको पहुच नेपाल विद्युत प्रसारण लाईन विस्तार तथा समग्र विकासको लागि त्रिदेशिय सिमा भएको हुनाले अन्तराष्ट्रिय चिन र भारत संग भगेनी सम्बन्ध गाँस्न विशेष पहल कदम अगाडी बढाइने छ । साथै यस ब्याँस गाउँपालिकाको नीति बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न सहयोग गर्नु हुने सम्पूर्ण राजनितिक दलहरु, जनप्रतिनीधि,राष्ट्रसेवक कर्मचारि, निजी क्षेत्र, गैर सरकारी संस्था, नागरिक समाज, पत्रकार तथा ब्याँस गाउँपालिकाका आम नागरिकहरु प्रति आभार ब्यक्त गर्न चाहन्छु । यसका साथै यसको कार्यान्वयनमा सम्पूर्ण क्षेत्र बाट सहयोग, सद्भाव एवं सहभागिताको लागि हार्दिक अपील गर्दछु ।

धन्यवाद !

नमराज भट्ट

गाउँ सभा सदस्य

ब्याँस गाउपालिका सुन्सेरा,दार्चुला

आ.व ०७६।०७७ को प्रस्तावित वजेट (चालु खर्च तर्फ)

सि.नं	खर्च शिर्षक	संकेत नम्वर	बिनियोजित बजेट
१	पारिश्रमिक कर्मचारी	२११११	१७५००००००.०
२	पारिश्रमिक पदाधिकारी	२१११२	४१०००००.०
३	पोशाक	२११२१	४१००००.०
४	औषधी उपचार खर्च	२११२३	१०००००.०
५	स्थानीय भत्ता	२११३१	४००००००.०
६	महंगी भत्ता	२११३२	१००००००.०
७	बैठक भत्ता	२११३४	५०००००.०
८	कर्मचारी प्रोत्साहन तथा पुरस्कार	२११३५	१०००००.०
१०	पदाधिकारी बैठक भत्ता	२११४१	२५०००००.०
११	पदाधिकारी अन्य सुविधा	२११४२	२०००००.०
१२	पानी तथा विजुली	२२१११	१५००००.०
१३	संचार महशुल	२२११२	३०००००.०
१४	ईन्धन कार्यालय प्रयोजन	२२२१२	३०००००.०
१५	सवारि साधन मर्मत खर्च	२२२१३	३०००००.०
१६	मेशनरी औजार मर्मत तथा संचालन खर्च	२२२२१	२०००००.०
१७	निर्मित सार्वजनिक सम्पतीको मर्मत सम्भार खर्च	२२२३१	५०००००.०
१८	मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	२२३११	४००००००.०
१८	पुस्तक तथा सामाग्री खर्च	२२३१३	५००००.०
२०	ईन्धन अन्य प्रयोजन	२२३१४	२०००००.०
२१	पत्रपत्रिका छपाई तथा सुचना प्रकाशन खर्च	२२३१५	१००००००.०
२२	अन्य कार्यालय संचालन खर्च	२२३१९	२५००००.०
२३	सेवा परामर्श खर्च	२२४११	५०००००.०
२४	सुचना प्रणाली तथा सफ्टवयेर संचालन खर्च	२२४१२	१५०००००.०
२५	करार शेवा शुल्क	२२४१३	७००००००.०
२६	कर्मचारी तालिम खर्च	२२५११	३०००००.०
२७	सीप विकास तथा जनचेतना तालिम खर्च	२२५१२	१५०००००.०
२८	कार्यक्रम खर्च	२२५२२	५०००००.०
२९	बिबिध कार्यक्रम खर्च	२२५२९	८०००००.०
३०	अनुगमन मुल्यांकन खर्च कर्मचारी	२२६११	१५०००००.०
	अनुगमन मुल्यांकन खर्च पदाधिकारी		१५०००००.०
३१	भ्रमण खर्च	२२६१२	२०००००.०
३२	बिबिध खर्च	२२७११	१०४००००.०
३३	सभा संचालन खर्च	२२७२१	५०००००.०
३४	घर भाडा	२८१४२	१००००००.०
३५	अन्य भाडा	२८१४९	६०००००.०
३६	स्वस्थ्य सहजकर्ताको त.भ.		३००००००.०
३७	शिक्षा सहजकर्ताहरुको त.भ.		४५०००००.०
	जम्मा		**६३६००००००.०**

सि नं.	योजना विवरण	वडा नं.	रकम
१	सुतला बोलिङ घेरवाड निर्माण	वडा नं १	५०००००
२	रोठाटोमा पाट विछाउने निर्माण कार्य	वडा नं १	३५००००
३	छाङरु लघु जल विद्युत मर्मत सम्भार	वडा नं १	१५००००
४	छाङरु टोल बस्ती हेरालु	वडा नं १	५००००
५	छाङरु आरन घर प्लास्टर र रंगरोगन	वडा नं १	१०००००
६	छाङरु सामुदायिक भवनमा टिभी र डीस खरिद	वडा नं १	१०००००
७	तिंकर जल बिद्युत नहर मर्मत	वडा नं १	५०००००
८	नम्से मन्दिर आर सी सी ढलान	वडा नं १	३०००००
९	तिंकर आरन घर निर्माण	वडा नं १	२५००००
१०	लाङछुपू जाने बाटो पुल निर्माण	वडा नं १	१५००००
११	गुम्वा मने निर्माण	वडा नं १	२०००००
१२	वडा कार्यालय घेर पर्खाल निर्माण	वडा नं १	३२००००
१३	वडा कार्यालय फर्निचर खरिद	वडा नं १	१०००००
१४	वडा कार्यालय ब्यवस्थापन	वडा नं १	८००००
१५	बालबालिकालाइ शैक्षिक सामाग्री वितरण	वडा नं १	१०००००
१६	पदाधिकारी कर्मचारी अवलोकन क्षमता विकास	वडा नं १	१५००००
	वडा नं=१ को जम्मा		३४०००००
	योजना को नाम		रकम
क्र स	**योजनाको नाम**	**ठेगाना टोल बस्ती**	**रकम**
१	चौरा देखि मल्ला दुम्लीङ पुल सम्म घो बा	चौरा	१५००००
२	तल्ला दुम्लीङ मिलन केन्द्र प्लास्टर	तल्ला दुम्लिङ	७५०००
३	तल्ला दुम्लीङ खानेपानी धारा मर्मत	तल्ला दुम्लिङ	१०००००
४	मल्ला कोठेधार बाटो सुधार	कोठेधार	१०००००
५	ह्या यर्मि मन्दिर प्लास्टर	राप्ला	१०००००
६	तल्ला फुल्चुम पानी बाटो मर्मत	फुल्चिम धार	५००००
७	रांथल पी सी सी	रांथल	१०००००
८	जनजाती भाषा क्यासेट रिकर्डीङ से ह्या म	राप्ला दुम्लिङ	१५००००
९	गोठान भिम्या मन्दिर	गोठान	५००००
१०	घट्टे खोला सार्वजनिक शौचालय	गोठान	७५०००
११	विच गाउँ देखि दिपचन्द मन्दिर सम्म् पीसीसी	राप्ला	१०००००
१२	विचगाउँ ढुंगेधारा मर्मत	राप्ला विचगाउँ	१०००००
१३	पारी गाउँ जयाङकाङ जाने बाटो	राप्ला	८००००
१४	बुदि गुरु मन्दिर निर्माण	पारीगाउँ	१२००००
१५	सिन्सेदारु पी सी सी	सिन्सेदारु	१२००००
१६	मल्लोमाल को खोप केन्द्र भवन	राप्ला	२०००००
१७	सिद्धनाथ मन्दीर खानेपानी पाइप खरिद	राप्ला	५००००
१८	गोठान कृषक समुह विउविजन खरिद र एल आर पी परिचालन	मल्लो राप्ला	८००००
१९	कल्जु पर्यटकीय टहरा निर्माण	कल्जु	१०००००
२०	राप्ला दुम्लीङ हाते टेक्टर खरिद	2 ओटा	२०००००
२१	जेष्ठनागरिक विश्राम स्थल	दुम्लिङ विचगाउँ	५००००
२३	दुम्लीङ विचगाउँ गेट निर्माण	विचगाउँ	१५००००
२४	तल्ला माल नया झो पु जाने बाटो	माल	१५००००
२५	खाङदाङ पर्यटकिय टहरा निर्माण	खाङदाङ	१०००००
२६	स्व अनिस विष्ट सर्वहित आविमा स्टेशनरी	दुम्लिङ	३५०००
२७	दलित परिवार लाइ ग्यास सिलेन्डर वितरण	वडा न २	५००००
२८	विपन्न महिलाहरुलाइ ग्यास सिलेन्डर वितरण	वडा न २	५००००

२९	अपांगहरुलाइ अन्न भकारी वितरण	वडा न २	५००००
३०	था मन्दिर निर्माण	दुम्लिङ	८००००
३१	काठा दुम्लिङ पुल देखि गाउँ सम्म सोलिङ बाटो निर्माण	काठा दुम्लीङ	८००००
३२	रांथल विद्धुत नहर मर्मत	रांथल	१०००००
३३	स्वास्थ्य चौकी शौचालय	दुम्लीङ	५००००
३४	रांथल मन्दिर निर्माण	रांथल	१०००००
३५	विपन्न परिवा गोठ सुधार	दुम्लीङ	५५०००
३६	नम्जुङ मन्दीर शौचालय निर्माण		१०००००
३७	विद्यालयमा इ लाइब्रेरी प्रशिक्षक तालिम	राप्ला दुम्लिङ	१०००००
	वडा नं. २ को जम्मा		३४०००००
	योजना को नाम		रकम
१	दाम्फा खलो निर्माण	वडा नं. ३	५०००००
२	तुसरपानी पी सी सि	वडा नं. ३	३०००००
३	दलित टोल घो बा	वडा नं. ३	३०००००
४	हरी चन्द मन्दिर निर्माण	वडा नं. ३	१०००००
५	खानेपानी धार च्याम्वर निर्माण	वडा नं. ३	१५००००
६	नोलाघर बसन्ढुंगा घोबा	वडा नं. ३	५०००००
७	सिमार पनेरखोला पन्तोला घो बा	वडा नं. ३	२०००००
८	बन्साड पैगर घो बा	वडा नं. ३	३०००००
९	सिद्ध मावि १ ५ शौचालय नाली निर्माण	वडा नं. ३	२५००००
१०	तल्ला मल्ला कोठेधार घो बा निर्माण	वडा नं. ३	२५००००
११	विद्यालय अन्तरगत विविध कार्यक्रम	वडा नं. ३	५००००
१२	प्रस्तुती भवन धारा शौचालय निर्माण	वडा नं. ३	१०००००
१३	मन्च सामाग्री खरिद	वडा नं. ३	५००००
१४	पदाधिकारी कर्मचारी अवलोकन क्षमता विकास	वडा नं. ३	१५००००
१५	तरकारी खेती तालिम टोल सुधार कृषक समुह	वडा नं. ३	५००००
१६	सामुदायिक विद्यालयमा खेलकुद सामाग्री खरिद	वडा नं. ३	५००००
	वडा नं. ३ को जम्मा		३३०००००
	योजना को नाम		रकम
१	पन्ताली उनपानी घो बा मडगाउँ	वडा नं ४	५००००
२	पोखा देखि विद्यालय सम्म घो बा	वडा नं ४	१०००००
३	किमपानी धार घो बा	वडा नं ४	१०००००
४	कोठुली बस्तीमा घो बा	वडा नं ४	१०००००
५	रोपाड बस्तीमा खापा निर्माण	वडा नं ४	१०००००
६	दाङरी क्रमागत पि सि सि	वडा नं ४	१५००००
७	खाती गाउँ क्रमागत घो बा	वडा नं ४	५००००
८	दाम्फा बस्तीमा ढल निकास	वडा नं ४	५००००
९	तिउरुख बस्तीमा घो बा	वडा नं ४	१०००००
१०	खाती गाउँ होस्कर मन्दिर मर्मत	वडा नं ४	५००००
११	दलित बस्तीमा पी सी सी बाटो	वडा नं ४	१०००००
१२	माङरो देखि मोटर मार्ग सम्म पी सी सी बाटो	वडा नं ४	१०००००
१३	थ्रेसर मेसिन छाना निर्माण	वडा नं ४	२५०००
१४	बाँज घर देखि घट्टे खोला ढल निकास	वडा नं ४	१२५०००
१५	तल्ला डोकट बसन्धार घोबा	वडा नं ४	१५००००
१६	पसेला बस्ती घो बा	वडा नं ४	७५०००
१७	दलपाटा बस्ती घो बा	वडा नं ४	५००००
१८	खत्तली देखि गोरखनाथ मन्दीर सम्म घो बा	वडा नं ४	१२५०००
१९	तल्ला खर्क ग्वालपानी घो बा	वडा नं ४	५००००
२०	लेकघर कट्याङ घो बा	वडा नं ४	१०००००

२१	विद्यालय देखि गैर घो बा	वडा नं ४	१०००००
२२	गैर देखि मोटर मार्ग घो बा	वडा नं ४	१०००००
२३	पुल देखि गैर घोबा	वडा नं ४	५००००
२४	होस्कर मन्दीर देखि ग्वालपानी घो बा	वडा नं ४	१०००००
२५	मेल्पाटा बस्तीमा घो बा	वडा नं ४	१०००००
२६	होस्कर आ वी पछाडी पर्खाल निर्माण	वडा नं ४	३००००
२७	चौरी मेलपाटा घो बा	वडा नं ४	१२५०००
२८	वडा कार्यालय मर्मत	वडा नं ४	७५०००
२९	मोटर मार्ग देखि खर्क घो बा	वडा नं ४	७५०००
३०	सम्पाल मा वि मा घेर पर्खाल	वडा नं ४	१०००००
३१	भुल्चौरा टोलमा आरन सुधार	वडा नं ४	३००००
३२	पत्वापन्यार गोरीया धारो निर्माण	वडा नं ४	४००००
३३	खालीगाडा क्रमागत घोबा	वडा नं ४	१०००००
३४	बाँज टोलमा मुल संरक्षण	वडा नं ४	४००००
३५	विचखोला मुल संरक्षण पत्थरकोट	वडा नं ४	५००००
३६	खालीगडा गोरीया धारो निर्माण	वडा नं ४	४००००
३७	साइटिमधार नौला घो बा	वडा नं ४	१०००००
३८	पन्वापन्यार देखि धरमधार घो बा	वडा नं ४	१०००००
३९	नगरकोट मुल संरक्षण पन्थरकोट	वडा नं ४	३००००
४०	जाडघट्ट सिमार घो बा	वडा नं ४	१०००००
४१	पारी इजर घो बा खालीगडा	वडा नं ४	५००००
४२	वडा भित्रमा सम्पुर्ण विद्यालयमा टिपधारा	वडा नं ४	७००००
४३	बाल विबाह उन्मुलनका लागि होडिङ बोर्ड	वडा नं ४	१०००००
४४	टुहुरा बालबालिबा छात्र बृती	वडा नं ४	६५०००
४५	वडा जनप्रतीनिधीलाइ संचार सुविधा	वडा नं ४	६००००
४६	अतिथी सत्कार	वडा नं ४	५००००
४७	१००० दिने आमाहरुलाइ पोषण सुधार	वडा नं ४	१०००००
	वडा नं. ४ को जम्मा		३७३००००
	योजना को नाम		रकम
१	हाम्रो सबै संग दाजु भाइ दिदी बहिनीको नाता सबै धौलाकोटीको बैंकमा खाता	वडा नं ५	१८००००
२	दाइनु भए दुर्गा पटौजा विकृति र अन्धविश्वास हामी हटौदा	वडा नं ५	५००००
३	गर्भवतीको घरमा हरियो झण्डा सुत्केरीलाइ दिउ मासु र अण्डा	वडा नं ५	१०००००
४	खेलकुद संचालन	वडा नं ५	५००००
५	कार्यालय ब्यवस्थापन	वडा नं ५	२५००००
६	शिक्षाको गुणस्तर अभिबृद्धि	वडा नं ५	५०००००
७	भूमिराज मन्दीर निर्माण मल्ला धार	वडा नं ५	१२००००
८	कटिउल घो बा निर्माण	वडा नं ५	८००००
९	रिठा देखि तल्ला गाउँ घो बा	वडा नं ५	२०००००
१०	चुकपानी पी सी सी	वडा नं ५	१०००००
११	कर्तेवडा मन्दिर संरक्षण	वडा नं ५	५००००
१२	तिग्रम हरिचन्द मन्दिर फिल्ड निर्माण	वडा नं ५	१५००००
१३	तिग्रम झो पु सार्वजनीक शौचालय	वडा नं ५	१५००००
१४	रिठगाड मन्दिर फिल्ड निर्माण तल्ला तिग्रम	वडा नं ५	५००००
१५	मल्ला तिग्रम दुर्गा मन्दिर संरक्षण	वडा नं ५	१५००००
१६	मल्ला तिग्रम दुर्गा मन्दिर घो बा	वडा नं ५	५००००
१७	गडान ढल निकास	वडा नं ५	२०००००
१८	सौ गडा भुक्षय नियन्त्रण	वडा नं ५	५००००
१९	घटकुडी देखि हाट बजार घो बा	वडा नं ५	५००००
२०	आरन सुधार कार्यक्रम	वडा नं ५	५००००
२१	ठटेला धार घो बा	वडा नं ५	५००००

२२	पाती खन्ना मन्दिर संरक्षण	वडा नं ५	५००००
२३	आ वि नाजि फर्निचर ब्यवस्थापन	वडा नं ५	७००००
२४	महादेव मन्दीर संरक्षण	वडा नं ५	५००००
२५	नाजी ढल निकास	वडा नं ५	५००००
२६	तल्लाकिमसैन देखि मल्ला किमसैन सम्म घो बा	वडा नं ५	१०००००
२७	बामन गाउँ देखि ठाडा इजर घो बा	वडा नं ५	५००००
२८	तल्ला कोपानी नर्सरी	वडा नं ५	५००००
२९	हरि चन्द मन्दीर संरक्षण तल्ला गाउँ	वडा नं ५	५००००
३०	माथिल्लो मल्लाधार मन्दीर संरक्षण नाजी	वडा नं ५	५००००
३१	कापडा ढल निकास	वडा नं ५	५००००
३२	डासी ढुंगा देखी नलतुराड घो बा	वडा नं ५	५००००
३३	बन संरक्षण	वडा नं ५	५००००
	वडा नं. ५ को जम्मा		३३०००००
	योजना को नाम		रकम
१	घोरेठा बजार खानेपानी	वडा नं. ६	४०००००
२	दाहुती घो बा	वडा नं. ६	२०००००
३	हुस्कर मन्दीर घेर बार	वडा नं. ६	५००००
४	माननी पी सी सी बाटो ढल निकास	वडा नं. ६	२०००००
५	माननी स्कुल फिल्ड निर्माण	वडा नं. ६	१०००००
६	पन्तोली स्कुल फिल्ड निर्माण	वडा नं. ६	१०००००
७	पन्तोली फिल्ड निर्माण	वडा नं. ६	१५००००
८	पन्तोली पान्यार बाटो	वडा नं. ६	१०००००
९	पन्तोली मन्दीर रंगरोगन	वडा नं. ६	८००००
१०	हुती लायर घो बा	वडा नं. ६	१५००००
११	हुती खोली घो बा	वडा नं. ६	१५००००
१२	जयपुर स्कुल फिल्ड	वडा नं. ६	२०००००
१३	लटवाब मन्दीर निर्माण	वडा नं. ६	१५००००
१४	बसेडी दलित टोलमा भू संरक्षण	वडा नं. ६	५००००
१५	दाहुती दलित बस्ति खापा	वडा नं. ६	१०००००
१६	आसीकान्ना डोब खानेपानी मर्मत	वडा नं. ६	१०००००
१७	आसीकान्ना भाराणी मन्दीर निर्माण	वडा नं. ६	८००००
१८	डोबालीपानी खापा निर्माण	वडा नं. ६	१०००००
१९	बसेडी खापा निर्माण	वडा नं. ६	१०००००
२०	बसेडी दुर्गा मन्दीर तामा पत्र	वडा नं. ६	२०००००
२१	बसेडी घो बा	वडा नं. ६	१०००००
२२	खाती गाउँ देखि मा वि सम्म घोबा	वडा नं. ६	२०००००
२३	नान्धार खापा	वडा नं. ६	८००००
२४	पन्ताली खापा	वडा नं. ६	८००००
२५	सिचाइ मुल संरक्षण नयापानी	वडा नं. ६	६००००
२६	एक घर एक करेशा बारी	वडा नं. ६	२०००००
२७	शैक्षिक गुणस्तर अभिबृद्धी	वडा नं. ६	२६४०००
	वडा नं. ६ को जम्मा		३७४४०००
	वडा नं. १ -६ सम्मको जम्मा		२०८७४०००

आ.व. २०७६/०७७

आय व्यय अनुमान

रु. हजारमा

शीर्षक	शीर्षक				आ.व. २०७६/०७७ को अनुमान
आयः					286103.943
	आन्तरिक आय				1400
	राजश्व बाँडफाँबाट प्राप्त रकम				63600
	अन्य आय गत बर्षको मौजात				27500
	अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्त्रण				193603.943
	नेपाल सरकारबाट प्राप्त				184901.943
	प्रदेश सरकारबाट प्राप्त				8702
	अन्तर स्थानीय तहबाट प्राप्त				
	जन सहभागिता				
	नगद सहभागिता				
	श्रम तथा बस्तुगत सहायता				
व्यय					286103.943
	चालु खर्च				166100
	पूँजीगत खर्च				120003.943
	कोष व्यवस्थापन				
	बजेट बचत (+)/न्यून(-)				
वित्तीय व्यवस्था					
ऋण लगानी					
	खुद ऋण लगानी (-)				
	ऋण लगानीको साँवा फिर्ता प्राप्ती (+)				
	खुद शेयर लगानी				
	शेयर लगानी (-)				
	शेयर बिक्रीबाट लगानी फिर्ता प्राप्ती (+)				
	खुद ऋण प्राप्ती				
	ऋणको साँवा भुक्तानी (-)				
	ऋण प्राप्ती (+)				
	अन्तिम बजेट बचत (+)/ न्यून (-)				

राजश्व तथा अनुदान प्राप्तको अनुमान

आ.व.२०७६/०७७

शीर्षक		गत आ.व.2075/076 को यथार्थ	आ.व. २०७६/०७७को अनुमान
राजश्व			
	आन्तरिक राजश्व		
	सम्पत्ति कर		60000
	भुमिकर/मालपोत		275000
	घर वाहाल कर		
	ब्यवसाय कर		25000
	सवारी साधन कर		
	विज्ञापन कर		
	मनेरंजन कर		
	सेवा शुल्क तथा दस्तुर		400000
	गिट्टी बालुवा ढुगा उद्योग		640000
	जडी बुटी कबाडी र जिवजन्तु कर		
	जम्मा अनुमानित आय		**1400000**
	राजश्व बाँडफाँड		**63600000**
11411	बाँडफाँड भई प्राप्त हुने मूल्य अभिवृद्धि कर		
11421	बाँडफाँड भई प्राप्त हुने अन्शुल्क		
14171	वन रोयल्टी		457360
14172	खानी रोयल्टी		
14173	जलश्रोत रोयल्टी		
14174	पर्वतारोहण रोयल्टी		44583
14175	पदयात्रा रोयल्टी		
14176	पर्यटन सेवा शुल्क रोयल्टी		
अन्य आयः			
	साविक स्थानीय निकायबाट हस्तान्त्रण भई प्राप्त रकम		
	बेरुजु असुली		
	गत बर्षको नगद मौज्दानत		**27500000**
अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्त्रण			
	नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदानः		**184400000**
	वित्तीय समान्यीकरण अनुदान		83300000

	शशर्त अनुदान		101100000
	सम्पूरक अनुदान		
	विशेष अनुदान		
	प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान:		**8702000**
	वित्तीय समान्यीकरण अनुदान		6733000
	शशर्त अनुदान		
	सम्पुरक अनुदान		
	बिशेष अनुदान		
	कर बाँडफाँड सवारीसाधन		1969000
	अन्य स्थानीय तहबाट प्राप्त अनुदान		
	शशर्त अनुदान		
	सम्पुरक अनुदान		
	बिशेष अनुदान		
	जनसहभागिता:		
	नगद सहभागिता		
	श्रम तथा बस्तुगत सहायता		
	जम्मा		**286103943**

शीर्षक		पालिका अन्तगत	वडा अन्तरगत	आ.व. २०७६/०७७ को अनुमान
10	**आर्थिक विकास**	**8700000**	**635000**	**9335000**
1010	कृषि	3500000	585000	4085000
1020	उद्योग तथा बाणिज्य	4900000	50000	4950000
1030	पर्यटन			0
1040	सहकारी	300000		300000
1050	वित्तीय क्षेत्र	0		0
20	**सामाजिक विकास**	**10300000**	**2310000**	**12610000**
2010	शिक्षा	3500000	950000	4450000
2020	स्वास्थ्य	2300000	200000	2500000
2030	खानेपानी तथा सरसफाई	600000	230000	830000
2040	संस्कृति प्रवर्द्धन	600000	450000	1050000
2050	खेलकुद तथा मनोरञ्जन	800000	100000	900000
2060	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	2500000	380000	2880000
30	**पूर्वाधार विकास**	**60850000**	16625000	**77475000**
3010	स्थानीय सडक,पुल तथा झोलुङ्गे पुल	49250000	16625000	65875000
3020	सिंचाई			0
3030	भवन तथा सहरी विकास	10000000		10000000
3040	उर्जा,लघु तथा सानाजल विद्युत (वैकल्पिक उर्जा समेत)	1000000		1000000
3050	सञ्चार	600000		600000
40	**वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन**	**7050000**	200000	**7250000**
4010	वन तथा भु-संरक्षण	1000000	50000	1050000
4020	जलाधार संरक्षण			0
4030	वातावरण संरक्षण,जलवायु परिवर्तन	4000000	100000	4100000
4040	फोहोरमैला तथा ढल व्यवस्थापन	250000		250000
4050	जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण		50000	50000
4060	विपद् व्यवस्थापन दैवि प्रकोप राहत	1800000		1800000
4070	बारुण यन्त्र सञ्चालन			0

50	**संस्थागत विकास सेवा प्रवाहर सुशासन**	1700000	1104000	**2804000**
5010	सामान्य सेवा		1104000	1104000
5020	सुरक्षा व्यवस्थापन			0
5030	सुचना प्रविधि			0
5040	पञ्जिकरण व्यवस्थापन			0
5050	स्थानीय तथ्याङ्क संकलन			0
5060	शुसाशन प्रर्वद्वन	1700000		1700000
5070	अनुशन्धान तथा विकास			0
5080				0
	जम्मा	88600000	20874000	**109474000**